საქართველოს რესპუბლიკა

იმისთანა წმინდა საქმეში, როგორიც ბეჭდვური სიტყვაა, ტყუილებით და ჭორებით ბურთის გატანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

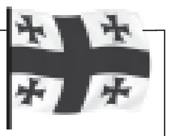

დაარსებულია 1918 წელს.

პარასკევი, 22 აგვისტო, 2008 წელი.

№ 157 (6015)

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@ayety.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika

ფასი 50 თეთრი.

რა შეუძლია ნატოს? 3

სამდღიანი ომის მთავარი შედეგი 4

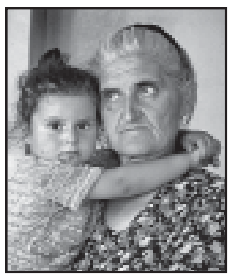

ომს გამოქცეულნი და ომისგან დაქცეულნი... 5

მქიშე აგვისტო 6-7

რა ლომები, რა კაცები!

პეკინის ოლიმპიადაზე ქართველმა თავისუფალი სტილით მოჭიდავეებმა რევაზ მინდორაშვილმა და გიორგი გოგშელიძემ „ოქრო“ და „ბრინჯაო“ მოიპოვეს

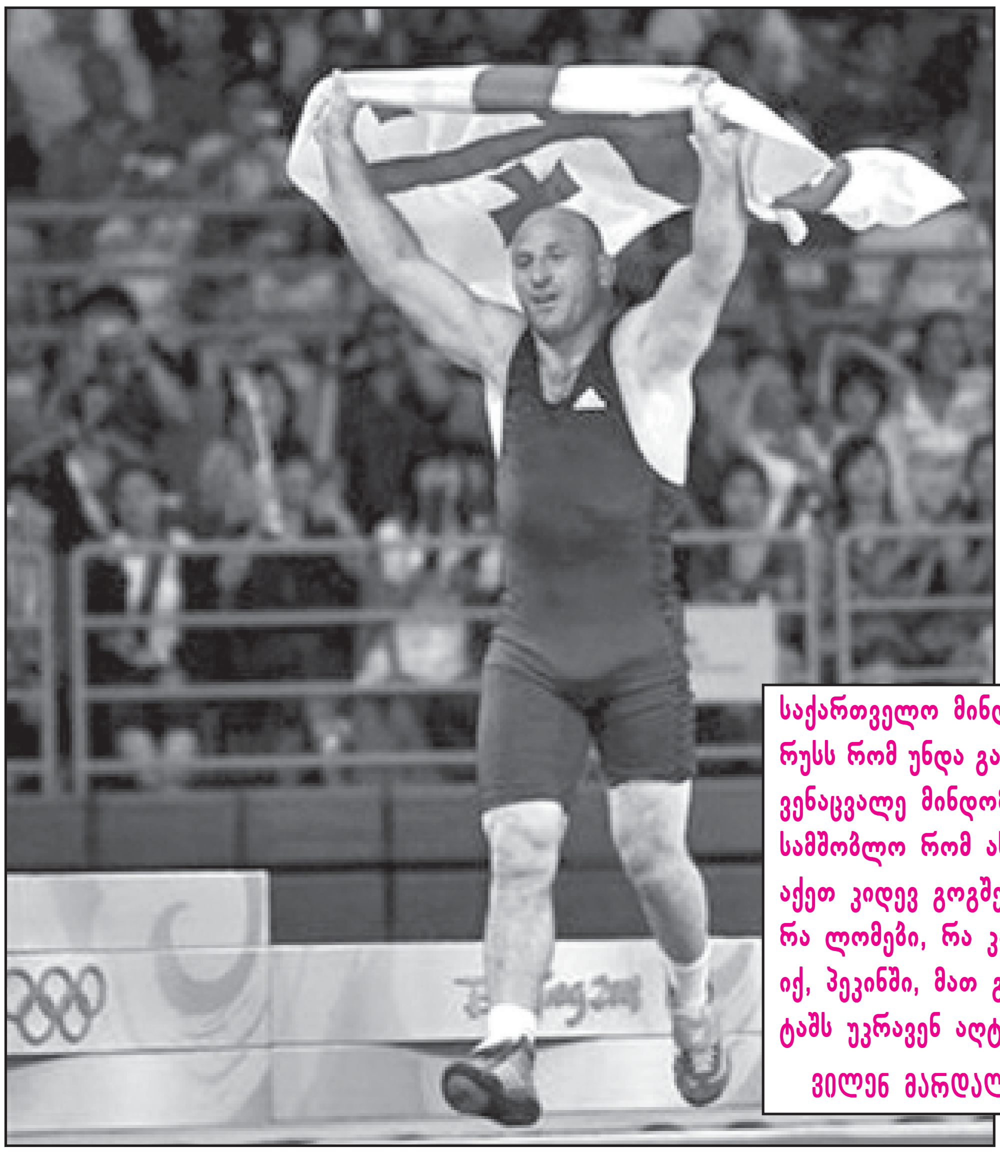

საქართველო მინდორია,
რუსს რომ უნდა გასაქელად,
ვენაცვალე მინდორაშვილს,
სამშობლო რომ ასახელა.
აქეთ კიდევ გოგშელიძე...
რა ლომები, რა კაცები!
იქ, პეკინში, მათ გმირობას,
ტაშს უკრავენ აღტაცებით.

ვილენ მარდალეიშვილი

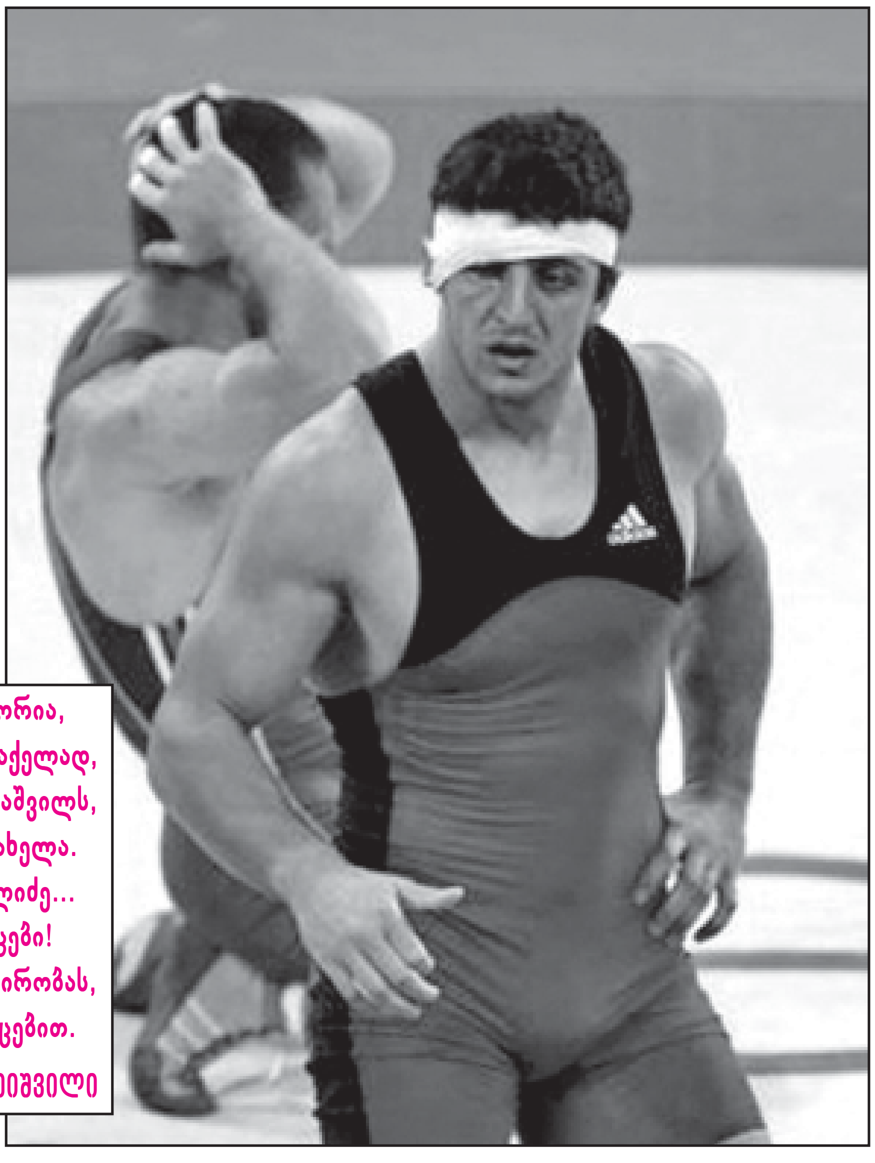

გუშინ

აუცილებელია საერთაშორისო დამკვირვებლების ჩამოსვლა

რუსული ჯარები არა მხოლოდ ართულებენ და აჭიანურებენ საქართველოდან გასვლას, არამედ ისინი საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში გადაადგილდებიან. მაგალითად, ახალგორის ტერიტორიაც მოიცვეს. ამის შესახებ საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა რუმინეთის პრეზიდენტთან ტრაიან ბასესკუსთან შეხვედრის შემდეგ გამართულ პრესკონფერენციაზე განაცხადა.

მისი თქმით, ისინი დისლოკაციის ადგილებს იცვლიან. გადიან ურბანისტული დასახლებებიდან, მაგრამ სტრატეგიულ ადგილებს იკავებენ.

სააკაშვილის განცხადებით, როგორც ჩანს ჯარების გაყვანა რუსეთში ცოტა სხვანაირად ესმით, ამიტომაც, აუცილებელია, საქართველოში საერთაშორისო დამკვირვებლების ჩამოსვლა.

რუმინეთის პრეზიდენტის თქმით, მაშინ როცა, რუსეთის პრეზიდენტი მთელ მსოფლიოს საქართველოდან ჯარების პარასკევს გაყვანას დაპირდა, მისთვის ძნელი წარმოსადგენია, როგორ შეიძლება მედვედევმა ეს დაპირება არ შეასრულოს.

რუმინეთის პრეზიდენტის ტრაიან ბასესკუს განცხადებით, საქართველომ რუსეთთან მოლაპარაკებების ფორმატი უნდა გამონახოს.

როგორც ბასესკუმ მიხეილ სააკაშვილთან შეხვედრის შემდეგ გამართულ პრესკონფერენციაზე აღნიშნა, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა მნიშვნელოვანია და ამ საკითხზე მოლაპარაკება უნდა მოხდეს ყველა მხარის მონაწილეობით, ვისზეც დამოკიდებულია ტერიტორიული მთლიანობის საკითხი.

მისივე თქმით, რუმინეთი შავი ზღვისპირა ქვეყანაა და რეგიონში უსაფრთხოება მის ინტერესებში შედის.

გვესტუმრა ამერიკელი სარდლობის მეთაური

გუშინ თბილისში ამერიკის სამხედრო ძალების ევროპული სარდლობის მეთაური, არმიის გენერალი ჯონ ქრედოკი ჩამოვიდა. მასთან ერთად თბილისს ეწვია ჰენრიეტა ფორი.

ამერიკელი გენერალი შეხვედრებს გამართავს თავდაცვის სამინისტროში, მანამდე კი კონფლიქტის ზონიდან დევნილ მოსახლეობას მოინახულებს.

გუშინ თბილისის საერთაშორისო აეროპორტში ამერიკიდან ჰუმანიტარული ტვირთით თვითმფრინავიც ჩამოვიდა.

მსოფლიომ მკაცრი ტონით უნდა ელაპარაკოს რუსეთს

ლატვიელი დეპუტატის შეფასებით, საქართველო-რუსეთს შორის კონფლიქტი რუსეთის მხრიდან მთელი დემოკრატიული სამყაროს წინააღმდეგ ომია.

ამის შესახებ ლატვიელმა დეპუტატმა სანდრა კალნიტემ ქართველ კოლეგებთან გამართული შეხვედრის შემდეგ განაცხადა და დასძინა, რომ მსოფლიო თანამეგობრობამ ეს კარგად უნდა გააცნობიეროს.

მისივე თქმით, ლატვიის პარლამენტი სრულ მხარდაჭერას უცხადებს საქართველოს და იმედოვნებს, რომ რუსეთის ჯარები საქართველოს ტერიტორიას მალე დატოვებენ და დევნილები მალევე დაუბრუნდებიან საკუთარ სახლებს.

დეპუტატის განცხადებით, ამ ეტაპზე ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ მსოფლიო თანამეგობრობა გააქტიურდეს და მკაცრი ტონით ელაპარაკოს რუსეთს.

მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოს ჰყავს ძლიერი პარტნიორი აშშ-ს სახით და საქართველო მარტო არ არის არსებულ სიტუაციაში, — აღნიშნა მან.

მაქსიმალური რეაგირება — რუსი ოკუპანტების ქმედებებს

ლატვიის პარლამენტი ევროკავშირს მოუწოდებს, მაქსიმალური რეაგირება მოახდინოს რუსეთთან თანამშრომლობის თვალსაზრისით და მასთან ურთიერთობებს გადახედოს.

როგორც პარლამენტის ევროპასთან ინტეგრაციის კომიტეტის თავმჯდომარე დავით დარჩიაშვილმა ლატვიელ კოლეგებთან შეხვედრის შემდეგ ჟურნალისტებს განუცხადა, ლატვიელი დეპუტატები ასევე მიმართავენ ნატოს წევრ ქვეყნებს, რაც შეიძლება მალე მისცენ საქართველოს ნატოს წევრობის სამოქმედო გეგმა მაპ-ი.

მისი თქმით, ეს მოთხოვნები დაფიქსირებულია საქართველოში განვითარებულ მოვლენებთან დაკავშირებით ლატვიის პარლამენტის სპეციალურ განცხადებაში, რომელიც უკვე მიიღეს.

ხედვა

რამაზ საყვარელიძე: საომარი პროცესების მიუხედავად, ქართული საზოგადოება უპრეცედენტო სიმშვიდით გამოირჩეოდა

პოლიტოლოგი რამაზ საყვარელიძე მიიჩნევს, რომ ქვეყანაში მიმდინარე საომარი პროცესების მიუხედავად ქართული საზოგადოება უპრეცედენტო სიმშვიდით გამოირჩეოდა. როგორც რამაზ საყვარელიძემ ჯი-ეიჩ-ენს განუცხადა, იყო საშიშროება, რომ მოსახლეობა პანიკაში ჩავარდნილიყო, თუმცა შექმნილ სიტუაციას ქართველები ორგანიზებულად შეხვდნენ.

— ქართული საზოგადოება თავის ქცევაში საკმაოდ ორგანიზებული, თავშეკავებული, მშვიდი და გაწონასწორებული აღმოჩნდა და ასეთ პანიკურ სიტუაციას პანიკითვე არ უპასუხა, თუმცა საზოგადოებაში ყველა დიალოგი ამ თემის გარშემო ტრიალებს და გამუდმებით ისმის კითხვები რუსული ჯარების მისამართით: „გადიან?“, „როდის გავლენ?“. მაგრამ აქ კიდევ უნდა ითქვას ერთი რამ: თბილისზე და საქართველოს დიდ ქალაქებზე მიზანმიმართული თავდასხმა რომ ყოფილიყო, რასაკვირველია პანიკა გაიზრდებოდა, — განაცხადა რამაზ საყვარელიძემ.

ექსპერტი მიიჩნევს, რომ ქართული სამხედრო სტრატეგიის მარცხად არ უნდა ჩაითვალოს ის ფაქტი, რომ ქართულმა შეიარაღებულმა ძალებმა რუსეთის ღია აგრესიას სათანადო წინააღმდეგობა ვერ გაუწია. თუმცა საყვარელიძის აზრით, საქართველოს ხელისუფლების გადაწყვეტილება გამართლებულია, რადგან თავიდან აიცილა სამხედრო დანაკარგები და საფრთხეში არ ჩააგდო საკუთარი მოსახლეობის უსაფრთხოება.

რაც შეეხება ომის შემდგომ საზოგადოების განწყობას, პოლიტოლოგი მიიჩნევს, რომ კრიზისიდან გასვლის შემდეგ საზოგადოებაში მეტი კითხვის ნიშანი გაჩნდება და ქართული საზოგადოება მტყუან-მართლის ძიებას დაიწყებს.

— არის იმის საფრთხე, რომ როდესაც საზოგადოება კრიზისიდან გამოვა, მტყუან-მართლის გარჩევას დაიწყებს. მოსალოდნელია, რომ საზოგადოებრივი აზრი ორად გაიყოფა, ამის თავიდან ასაცილებლად შესაბამისი მექანიზმის გამოყენებაა საჭირო. უპირველესი მექანიზმი ხელისუფლების მხრიდან მოქმედების სტილის შეცვლაა. ქართული საზოგადოიების მხრიდან უპირველესი უნდობლობა ხელისუფლების ინტელექტის მიმართ გაჩნდა, აღარაფერს ვამბობ სხვა ასპექტებზე, ამიტომ, ხელისუფლება გადაწყვეტილებების მიღებაში რაც უფრო მეტად ჩართავს ინტელექტუალურ ჯგუფებს და გამჭვირვალეს გახდის გადაწყვეტილებების მიღების პროსესს, საზოგადოებას მეტი შეგრძნება ექნება იმისა, რომ თავად იღებს მონაწილეობას ამ გადაწყვეტილებების მიღებაში და აგრესიის მუხტიც ხელისუფლების მიმართ უფრო შერბილდება, — განაცხადა რამაზ საყვარელიძემ.

ინფორმაცია

ქართველი ტყვეები დააბრუნეს

გორის ჰოსპიტალის ტერიტორიაზე ტყვეთა გაცვლასთან დაკავშირებით მოლაპარაკებების პროცესი დასრულდა. ამის შესახებ შიდა ქართლის ადმინისტრაციის პრესსამსახურიდან იტყობინებიან.

პრესსამსახურის ცნობით, ქართული მხრიდან მოლაპარაკებების პროცესს უშიშროების საბჭოს მდივანი, ალექსანდრე ლომაია და შიდა ქართლის გუბერნატორი ლადო ვარძელაშვილი მონაწილეობდნენ. რუსული მხრიდან კი ვიაჩესლავ ბორისოვი.

ბორისოვის განმარტებით, ის გორში კომენდატის სტატუსით დაბრუნდა და გორიდან ჯარების გაყვანის პროცესს უხელმძღვანელებს.

ბორისოვმა ქართულ მხარეს 63 ტყვე გადასცა. ტყვეები ძირითადად დიდ და პატარა ლიახვში მცხოვრები მოხუცები არიან. როგორც ტყვეები აცხადებენ, ისინი 10 დღის განმავლობაში ცხინვალის ციხეში იმყოფებოდნენ, მათზე ფიზიკური ზეწოლა არ განხორციელებულა, მათ აძლევდნენ მცირე რაოდენობის საკვებს ამ დღეების განმავლობაში. მხოლოდ ერთ ტყვეს, 90 წლის მამაკაცს აღენიშნება თავზე მცირეოდენი დაზიანებები. როგორც მან განმარტა, ტყვედ აყვანისას მას თავში ორჯერ ჩაარტყეს.

ბორისოვი კარპაჩენკომ ჩაანაცვლა — ჩვენ რა ხეირი?

გორში რუსეთის სადესანტო ჯარების მოადგილე ვიაჩესლავ ბორისოვი გენერალმა კარპაჩენკომ ჩაანაცვლა.

ამის შესახებ ქართლის ადმინისტრაციის პრესსამსახურიდან იტყობინებიან.. პრესსამსახურის ინფორმაციით, გენერალი კარპაჩენკო ამ დრომდე არ გამოდის კონტაქტზე ადგილობრივ ხელისუფლებასთან.

რაც შეეხება გორში შექმნილ ვითარებას, პრესსამსახურის ცნობით, გორში ამ დროისათვის სიმშვიდეა. მთელი ღამის განმავლობაში არ შეინიშნებოდა სამხედრო ტექნიკის გადაადგილება. ამ დროისათვის გორში რუსი ოკუპანტების სამი საგუშაგოა გახსნილი.

რუსები საჩხერიდან არ გადიან

საჩხერის რაიონის სოფელ პერევში რუსი ოკუპანტები კვლავ რჩებიან.

ამ დროისთვის სოფელ პერევში რუსული სამხედრო ტექნიკა და ცოცხალი ძალაა მობილიზებული.

მთელი ღამის განმავლობაში, საჩხერეში საფრანგეთის ელჩი, ერიკ ფურნიე იმყოფებოდა, რომელიც მოსახლეობას მორალურ თანადგომას უწევდა.

შეგახსენებთ, რომ საჩხერის რაიონის სოფელ პერევში რუსმა ოკუპანტებმა საგუშაგო ორი დღის წინათ გახსნეს.

ოკუპანტებმა საფრანგეთის ელჩი დააკავეს

გორთან მოწყობილ ერთ-ერთ საგუშაგოსთან რუსმა ჯარისკაცებმა საქართველოში საფრანგეთის ელჩი ერიკ ფურნიე დააკავეს, რომელიც საჩხერიდან თბილისში ბრუნდებოდა.

როგორც შიდა ქართლის სამხარეო ადმინისტრაციის პრესსამსახურიდან გვაცნობა პრეზიდენტის რწმუნებული ვლადიმერ ვარძელაშვილი უშედეგოდ ცდილობდა ელჩის გათავისუფლებას. მოგვიანებით ერიკ ფუნიე გაათავისუფლეს.

ჯონ მაკკეინს პუტინთან შეხვედრა სურს

ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტობის კანდიდატი, „რესპუბლიკელი“ სენატორი ჯონ მაკკეინი რუსეთის პრემიერ-მინისტრ პუტინთან შეხვედრის სურვილს გამოთქვამს.

ჟურნალისტის კითხვაზე, შეძლებს კი, საქმე ჰქონდეს რუსეთის იმ ლიდერთან, რომელსაც ხშირად აკრიტიკებს, მაკკეინმა ღიმილით უპასუხა, რომ ცხოვრებაში „ცუდ ბიჭებს“ შეხვედრია.

მაკკეინის აზრით, პუტინთან შეხვედრა იმის გამო უნდა გაიმართოს, რომ მას მნიშვნელოვანი შედეგი ჰქონდეს.

მაკკეინი მიიჩნევს, რომ შეხვედრა რაღაც შეკრებების პარალელურად უნდა მიმდინარეობდეს. მაკკეინმა ისტორიული სამიტები გაიხსენა, რომელიც ჰქონდათ ამერიკის პრეზიდენტ რიჩარდ ნიქსონს ჩინეთის ხელმძღვანელობასთან და ამერიკის პრეზიდენ რონალდ რეიგანის საბჭოთა კავშირის მაშინდელ ხელმძღვანელ გორბაჩოვთან.

ინტერპრესნიუსისა და ჯი-ეიჩ-ენი-ს მიხედვით

განცხადება

სასწრაფოდ შეწყვიტეთ ოკუპაცია!

ვიზრუნოთ ჩვენი ხალხების ტრადიციული ურთიერთობის აღდგენაზე, ეს ორივე ხალხის სასიცოცხლო ინტერესებშია

საქართველოსათვის ამ კრიზისულ დღეებში ათობით გაზეთს და ტელეარხს დავთანხმდი ინტერვიუზე. უმრავლეს შემთხვევაში ჟურნალისტები სწორად აშუქებდნენ ჩემი გამონათქვამების არსს და პოზიციას, თუმცა უცხოეთის ზოგიერთმა საინფორმაციო საშუალებამ დაამახინჯა ჩემი მოსაზრებები და განცხადებები.

მოვისმინე ნატოს წევრი ქვეყნების საგარეო საქმეთა მინისტრების პრესკონფერენცია, რომელზეც ერთადერთი — საქართველოს საკითხი განიხილებოდა.

ჩემი დღევანდელი განცხადების მიზანია — ზოგიერთს შევახსენო, რომ მსოფლიოს ისეთი პრობლემების გადაწყვეტაში, როგორიც არის „ცივი ომის“ დამთავრება საბჭოთა კავშირსა და აშშ-ს შორის ურთიერთდათბობა, გერმანიის გაერთიანება, ბირთვული იარაღის განადგურება, ჩვეულებრივი შეიარაღების მკვეთრი შემცირება და, საერთოდ, მსოფლიოს სახელმწიფოთა შორის დამოკიდებულებების გაჯანსაღება — ეს მცირე ჩამონათვალია იმ მოვლენებისა, რომელთა გადაწყვეტაში, ჩემს კოლეგებთან ერთად გადამწყვეტი თუ არა, აქტიური მონაწილეობა მიმიღია.

სამშობლოში დაბრუნების შემდეგ კი, რაც შემეძლო ყველაფერი გავაკეთე ქვეყნის ფეხზე დაყენებისათვის. ხოლო, როცა ქვეყნის ინტერესებმა მიკარნახა, პრეზიდენტის თანამდებობიდან გადავდექი და ადგილი ახალგაზრდებს დავუთმე.

რა საჭიროა ყოველივე ამის გახსენება?

საქმე ის არის, რომ ათეული წლების განმავლობაში ვერ წარმომედგინა, რომ ჩემს სამშობლოს სამხედრო საფრთხე დაემუქრებოდა ქვეყნისაგან, რომელიც მემკვიდრეა იმ სახელმწიფოსი, რომელსაც წლების მანძილზე მე კეთილსინდისიერად ვემსახურებოდი.

ჩემი მიზანია მივმართო პრეზიდენტ დიმიტრი მედვედევს და პრემიერ-მინისტრ ვლადიმერ პუტინს: დაუყოვნებლივ შეწყვიტონ პატარა საქართველოს ოკუპაცია და სასწრაფოდ გაიყვანონ ჯარები ქვეყნის საზღვრებიდან.

დარწმუნებული ვარ, სამივე ჩვენი ქვეყნების მეგობრობის მომხრენი ვართ. მაგრამ ეს ცოტაა. მიმაჩნია, რომ ჩვენ მეგობრობის მშენებლები უნდა გავხდეთ. მე ოთხმოცი წლის კაცი ვარ, ჩემს მემუარებში ბევრი რამ წერია ქართველების და რუსების მრავალსაუკუნოვან ურთიერთობებზე.

მომეცით შესაძლებლობა, დავწერო ქართველ და რუს ხალხებზე ის, რასაც სინდისი მკარნახობს. თქვენზე კი ის არის დამოკიდებული, რომ რუსეთის შეიარაღებული ძალები, რომლებმაც საქართველოს ოკუპაცია მოახდინეს, დაუყოვნებლივ გაიყვანოთ ჩემი ქვეყნიდან, რაც მოგვცემს იმის საშუალებას, ვიზრუნოთ ჩვენი ხალხების ტრადიციული ურთიერთობის და მეგობრობის აღდგენაზე. ეს კი ორივე ხალხის სასიცოცხლო ინტერესებშია.

პატივისცემით,

ედუარდ შევარდნაძე

თბილისი, 20 აგვისტო 2008 წელი

განსჯა

რა შეუძლია ნატოს?

ჩრდილო ატლანტიკური კავშირის „მინისტერიალმა“ მიიღო მორიგი მკვეთრი განცხადება რუსეთის მიერ საქართველოს ოკუპაციის საწინააღმდეგოდ და კვლავ მოითხოვა (ამჯერად კოლექტიურად გამოხატული ნებით), ჩვენი ქვეყნიდან რუსეთის ჯარების გაყვანა.

თუმცა, აქაც არის გარკვეული ნიუანსები, რომელსაც არ ექცევა სათანადო ყურადღება. მაგალითად, ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო მდივანმა კონდოლიზა რაისმა, უპირობოდ მოითხოვა არა მხოლოდ გორიდან, არამედ „სამხრეთ ოსეთიდან“ და აფხაზეთიდან ამერიკის ჯარების გაყვანა, ხოლო გერმანიის კანცლერმა, ანგელა მერკელმა, მედვედევთან ერთობლივ პრესკონფერენციაზე აღნიშნა, რომ „რუსეთმა უნდა დატოვოს საქართველოს ტერიტორიის ბირთვი“.

რა იგულისხმება „ბირთვში“? რა თქმა უნდა, არა ცხინვალი, მით უმეტეს მთელი „სამხრეთ ოსეთი“, არამედ გორი და შიდა ქართლის ის ტერიტორია, რომელიც “სამხრეთ ოსეთს“ არასდროს განეკუთვნებოდა.

ივარაუდება რუსეთის ჯარების გაყვანა თუნდაც ხაშურიდან, სენაკიდან, ფოთიდან, იგოეთიდან და „აღმოსავლეთ-დასავლეთის“ საავტომობილო მაგისტრალის, აგრეთვე სხვა სტრატეგიული კომუნიკაციების გათავისუფლება.

დაახლოებით ასეთივე პოზიცია აქვს ნიკოლა სარკოზის. მასაც უფრო მეტად ამ „ბირთვიდან“ და მნიშვნელოვანი კომუნიკაციებიდან რუსეთის ჯართა გაყვანა აღელვებს, ვიდრე ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის შენარჩუნება.

მაშასადამე, „ძველი ევროპის“ ფაქტობრივი ლიდერების ამ განცხადებებითაც თვალნათელია, რომ მიუხედავად „მინისტერიალზე“ მიღწეული კონსენსუსისა, ნატოს ქვეყნები გარკვეულწილად სხვადასხვაგვარად ხედავენ ვითარებას.

შეფასებითი თვალსაზრისით, სრული თანხმობა არ არის აგრეთვე „ახალ ევროპაშიც“. მაგალითად, ჩეხეთის პრეზიდენტმა ვაცლავ კლაუსმა უარყო ანალოგიები „პრაღის 1968 წლის მოვლენებთან“, როდესაც ჩეხოსლოვაკიაში საბჭოთა ჯარები შევიდნენ და ძალზე ნიშანდობლივი არგუმენტი მოიტანა: „ჩეხები მაშინ კარპატებში მცხოვრებ რუსებს თავს არ დასხმიან და საბჭოთა კავშირის ქმედება სრულებით გაუმართლებელი იყო“.

გარდა ამისა, კლაუსის თქმით, იგი „არ ეთანხმება ამჟამად შექმნილ მითს „ოქროს საქართველოსა“ და „ბოროტი რუსეთის“ შესახებ. მან მიანიშნა აგრეთვე, რომ ჩეხეთ-სლოვაკეთის დაშლას არ მოჰყოლია ჩეხების აგრესია — სლოვაკების წინააღმდეგ ამ ტერიტორიის შესანარჩუნებლად. მართლაც, ჩეხებმა პირველებმა სცნეს სლოვაკთა დამოუკიდებლობა. და, კლაუსის აზრით, ამით „თავადაც მოისვენეს და სხვაც მოასვენეს“.

ზემოთთქმულიდან გამომდინარე, იძულებული ვართ დავასკვნათ, რომ რუსული პროპაგანდა მაინც ახერხებს ნაწილობრივ მიზნის მიღწევას და ისეთი შთაბეჭდილების შექმნას, რომ „ოქროს ოსეთს“ — „ბოროტი საქართველო“ დაესხა თავს“.

ახლა კი, დავუმატოთ ამას ის საოცარი (თითქოსდაძ გარემოება,

რომ თურქეთმა (რეგიონში ნატოს ფორპოსტმა თურქეთმაძ უარი უთხრა ამერიკის შეერთებულ შტატებს შავ ზღვაში გემების შესვლაზე, — საქართველოს მხარდასაჭერად.

და ეს იმ დროს, როდესაც რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობათა გაფუჭებაში, სტრატეგიული თვალსაზრისით, გადამწყვეტი როლი სწორედ იმ ნავთობსადენებმა და გაზსადენებმა, სწორედ იმ სარკინიგზო მაგისტრალმა, იმ „ევრაზიულმა დერეფანმა“ შეიტანა, რომელიც კასპიის ზღვიდან — თურქეთისაკენ და ევროპისკენ ენერგომატარებელთა ტრანსპორტირების ალტერნატიულ (რუსეთის ალტერნატიულძ გზებს ქმნიდა!

ძალაუნებურად გიჩნდება სურვილი, კიდევ უფრო ყურადღებით გაეცნო ერთ-ერთი ქართველი დეპუტატის გამოსვლას პარლამენტში, რომელმაც ომის დაწყებიდან მეორე დღეს აღნიშნა, რომ „თუ საქართველო ამ ბრძოლაში მარტო დარჩა, იმ ყბადაღებულ ნავთობსადენს საკუთარი ხელით ამოვთხრიო“.

უკვე ისტორიული ფაქტია, რომ მიუხედავად თბილისში გაკეთებული განცხადებებისა „ჰუმანიტარული დახმარების შესახებ“, პრემიერ-მინისტრმა ერდოგანმა ფაქტობრივად მხარი დაუჭირა მოსკოვს. ერთ-ერთი მოტივი ისაა, რომ თურქებს ნამდვილად არ ეპიტნავებათ საქართველოს ქცევა ამერიკის პლაცდარმად რეგიონში, რაკი ეს ვაშინგტონისათვის მათ მნიშვნელობასა და საჭიროებას შეამცირებს.

მაგრამ აქ ძალზე მნიშვნელოვანია შევნიშნოთ ანკარის მეორე, მთავარი მოტივაცია. საქმე ის გახლავთ, რომ მოსკოვის ქმედებები „სამხრეთ ოსეთსა“ და საქართველოში ძალიან ჰგავს (შინაარსობრივად და ტექნოლოგიურად თითქმის იდენტურიაძ 1974 წელს თურქეთის მიერ კვიპროსზე განხორციელებულ ოპერაციას, როდესაც თურქეთმა კვიპროსის ლამის ნახევარი დაიპყრო (ბერძნების აგრესიისაგან იქაური თურქების დაცვის მოტივითძ და, ყველაფრის მიუხედავად, დღემდე ინარჩუნებს სტატუს-კვოს.

ამ აზრით, რუსეთის მიერ საქართველოს წინააღმდეგ განხორციელებული აგრესია უკვე მეორე ევროპული პრეცედენტია, ხოლო თურქეთისათვის ძალზე მნიშვნელოვანია, მოსკოვმა აქ წარმატებას მიაღწიოს — რაც კვიპროსის მიმართ თურქეთის პოზიციის გარკვეული ლეგიტიმაციაც იქნება.

აქვე უნდა ითქვას (რაოდენ სამწუხაროც არ უნდა იყოს ეს ანალოგიაძ, რომ კვიპროსის ტრაგედიის დროს, ჩრდილოეთ კვიპროსიდან გამოძევებული ბერძნები „სულ მალე სამშობლოში დაბრუნებას და ევროპის მეშვეობით სამართლიანობის აღდგენას“ ელოდნენ. და ეს მოლოდინი უკვე 34 წელი გრძელდება.

ბუნებრივად ისმის კითხვა: თუ ასეა, რატომ გამოიჩინა „მინისტერიალმა“ ესოდენი ერთსულოვნება საბოლოო განცხადების მიღებისას? იმიტომ, რომ დასავლეთს ნამდვილად ეშინია პრეცედენტისა, რომელიც, თუ იგი რეალობა გახდა, „სტატუს-კვოს“ ნიშნები შეიძინა და გარკვეულწილად დაკანონდა (იმ თვალსაზრისით, რომ რეალობა უეჭველად იძენს ლეგიტიმურობის ნიშნებს უკვე იმიტომ, რომ რეალობააძ, მაშინ ეს პრეცედენტი კონტინენტის სხვა რეგიონებშიც გამოიღებს დამანგრეველ შედეგს.

თუმცა არც ამ აზრს ეთანხმება ყველა დასავლელი მოღვაწე. მაგალითად, „ნიქსონის ფონდის“ პრეზიდენტმა დმიტრი საიმსმა განაცხადა, რომ „რუსეთს არა აქვს გაყინული კონფლიქტები საკუთარ საზღვრებზე სხვა მეზობელ ქვეყნებთან, ამიტომ „სამხრეთ ოსეთის“ კაზუსის განმეორება ამ სახით მოსალოდნელი არ არისო“.

თითქოსდა ვერც შეედავები, რაკი დნესტრისპირეთი და ყარაბაღი რუსეთს არ ესაზღვრებიან, ხოლო ყირიმი „გაყინული კონფლიქტის“ მდგომარეობაში არ იმყოფება.

გარდა ამისა, ევროატლანტიკურ თანამეგობრობას მოუწევს პასუხი გასცეს არანაკლებ რთულ კითხვაზე: მართლაცდა, ბოლოს და ბოლოს, რა საჭირო იყო „კოსოვოს პრეცედენტის“ შექმნა მაშინ, როდესაც ალბანური მოსახლეობის უსაფრთხოებისათვის სავსებით საკმარისი იქნებოდა მაღალი დონის ავტონომია — უსაფრთხოებისა და უფლებების დაცვის მძლავრი და უეჭველი საერთაშორისო გარანტიებით?

მოსკოვიც ხომ სწორედ ასე აყენებდა და აყენებს საკითხს: „თუ კოსოვო — თქვენი პრეცედენტი და თქვენი გამონაკლისია, მაშინ საქართველო — ჩემი გამონაკლისია: სხვაგან არსად ამის განმეორებას არ ვაპირებ და პრეცედენტულობის ნუ გეშინიათ“.

სხვა საკითხია, რაღა მაინცდამაინც ეს ჩვენი უბედური ქვეყანა უნდა გვექცია ამგვარ „სამაგიეროს გადამხდელ გამონაკლისად“, თუმცა ამ კითხვაზე პასუხი არა მხოლოდ ამჟამინდელმა ხელისუფლებამ უნდა გასცეს, არამედ მთელმა იმ „პოლიტელიტამ“, რომელმაც ბოლო 20 წლის განმავლობაში შესაბამისი პოლიტიკური და საზოგადოებრივ-ფსიქოლოგიური დომინანტები შექმნა.

მიხეილ სააკაშვილი და მისი გუნდი სწორედ დიდი ხნის წინ ჩამოყალიბებული ამ „მეინსტრიმის“ ჩარჩოებში მოქმედებდნენ, ხოლო ეს ნაკადი საბოლოოდ ქვეყანას უეჭველად მიიყვანდა ადრე თუ გვიან იქ, სადაც მიიყვანა — განურჩევლად ამა თუ იმ სახელისუფლებო ტაქტიკისა.

და უმთავრესი კითხვა, რომელიც უკვე დღევანდელობის საჭიროებიდან გამომდინარეობს: რა შეუძლია. დასავლეთს? რა შეუძლია ნატოს მოიმოქმედოს რუსეთის საწინააღმდეგოდ?

ბევრიც არაფერი! ჩვენში რატომღაც ითვლება, რომ კრემლის ბინადარ „გბშნიკებს“ ძალიან აშინებთ დასავლეთთან ურთიერთობების გაწყვეტა და „ცივი ომის“ მდგომარეობის აღორძინება.

სინამდვილეში კი პირიქით: პოლიტოლოგი ანდრეი პიონტკოვსკი, მაგალითად, დარწმუნებულია, რომ მოსკოვის ოპერაციის ერთ-ერთი მთავარი მიზანი სწორედ მწვავე გეოპოლიტიკური პაექრობის საბაბის მოპოვება იყო ყველა მიმართულებით: ირანიდან — ჩრდილოეთ კორეამდე.

პუტინსა და მის იმპერიულ გუნდს მიაჩნიათ (ამაში არც თუ ძალიან ცდებიანძ, რომ რუსეთმა მიაღწია რესურსულ თვითკმარობას და დასავლეთი ბევრს ვერც ვერაფერს დააკლებს. განსხვავებით 90-იანი წლებიდან, დღეს მოსკოვს „საერთაშორისო სავალუტო ფონდის“ კრედიტები სრულებით არ სჭირდება.

აქედან გამომდინარე, რუსული გენერალიტეტი მაქსიმალურად გააჭიანურებს წასვლას „საქართველოს ბირთვიდან“ (სხვა ტერიტორიებზე ხომ ლაპარაკი ზედმეტიაძ, ანუ შეეცდება შეინარჩუნოს კონტროლი უმნიშვნელოვანეს კომუნიკაციებზე.

რასაკვირველია, ეს არ ნიშნავს, რომ თბილისი-გორის საავტომობილო მაგისტრალი სამუდამოდ ჩაკეტილი დარჩება, ან რომ გორში მოსახლეობა საერთოდ ვერ დაბრუნდება; მაგრამ, სამწუხაროდ, ნამდვილად ნიშნავს რუსულ „ჩეკ-პოინტებს“ იგოეთთან, გორთან და აგარასთან.

ნიკა ვაშაკიძე

თვალსაზრისი

სამდღიანი ომის მთავარი შედეგი

გადამწვარ-გადაბუგული ქართული სოფლები შიდა ქართლში, მიწასთან გასწორებული ცხინვალი, დაკარგული კოდორი, დაბომბილი გორი და სხვა ქართული ქალაქები, გაძარცული და შეურაცხყოფილი მოსახლეობა, ლტოლვილთა ახალი ტალღა, მწყობრიდან გამოყვანილი სამხედრო და ეკონომიკური ობიექტები, რაც მთავარია, დაღუპული ქართველი ჯარისკაცები და მშვიდობიანი მოსახლეობა...

აი რუსეთის მიერ ჩვენთვის თავსმოხვეული სამდღიანი ომის შედეგი...

მაგრამ არა. მთავარი შედეგი სულ სხვაა. მთავარი შედეგი ნიღაბჩამოხდილი რუსეთია. მსოფლიომ, როგორც იქნა, დაინახა რუსეთის ჭეშმარიტი სახე. საერთაშორისო თანამეგობრობა აქამდე ფიქრობდა, რომ საქართველოს ცენტრალურ ხელისუფლებას კონფლიქტი სეპარატისტულ ანკლავებთან ჰქონდა. დღეს ყველამ დაინახა ის, რაც ჩვენთვის თავიდანვე ცხადი იყო: სეპარატიზმს საქართველოში რუსეთი ასაზრდოებს. ჩვენ გვებრძვის რუსეთი, რომლის ხელში აფხაზი და ოსი სეპარატისტები მხოლოდ მარიონეტებს წარმოადგენენ.

ამიტომაც აღარავინ კითხულობს, ვინ გაისროლა პირველად. ამას უკვე არსებითი მნიშვნელობა აღარ აქვს.

რუსეთმა სწორედ მაშინ მოგვახვია თავს კონფლიქტის ესკალაცია, როცა ის ჩვენთვის ყველაზე მეტად იყო წამგებიანი. მთელი ჩვენი ისტორიული გამოცდილება, დღევანდელი პრაქტიკა მოწმობდა და მოწმობს, რომ რუსეთის სახით საქმე გვაქვს ყველაფრის მკადრებელ, ვერაგ მტერთან, ვიცით, პროვოკაციების მოწყობის რა მზაკვრულ მეთოდებს ფლობს იგი...

და მაინც, ჩვენ ვერასოდეს ვახერხებთ მის მიერ დაგეგმილი პროვოკაციის თავიდან აცილებას.

ამის მიუხედავად, მიჭირს ჩვენი ხელისუფლების დადანაშაულება. ძნელია, ძალზე ძნელია ნერვები მოთოკო, როცა შენს მოსახლეობას ბომბავენ. ძნელია არაფერი მოიმოქმედო, როცა ქალები და ბავშვები გეხვეწებიან, დაგვიცავით მტრის ჭურვებისგანო... მტრის გათვლაც ხომ უმწეო მშვიდობიანი მოსახლეობისადმი ჩვენს თანაგრძნობას ეფუძნებოდა.

ახლა იშვიათად, მაგრამ მაინც გაიგონებთ: ხომ ვიცოდით, რომ რუსეთის მომრევი არ ვიყავით, იარაღისთვის ხელი არ უნდა მოგვეკიდაო.

მთელი ჩემი არსებით ვეწინააღმდეგები ასეთ პოზიციას.

ქართველებს ყოველთვის მტრის ჭარბი ძალების წინააღმდეგ გვიწევდა ბრძოლა. წარმოიდგინეთ ჩვენს წინაპრებსაც რომ ასე ემსჯელათ. დავით აღმაშენებლის თაობასაც რომ ეთქვა — მტრის უზარმაზარი ლაშქრის წინააღმდეგ ბრძოლა არ ღირს, მაინც ვერ გავიმარჯვებთო, არც დიდგორი შედგებოდა და აღარც ქართველის სახსენებელი იქნებოდა ამ ქვეყანაზე.

ჩვენ მარაბდაც წავაგეთ. ორ დღეში 9 ათასი ქართველი დაეცა ბრძოლის ველზე. მაგრამ 4 საუკუნის შემდეგაც ვამაყობთ ჩვენი წინაპრების გმირული შემართებით და მუდამ ვიამაყებთ. ღმერთმა ნუ მოგვიშალოს ქართველების საკუთარი მიწისათვის თავგანწირვის უნარი. რუსეთი კი სწორედ ძირძველ ქართულ მიწებს — შიდა ქართლსა და აფხაზეთს გვედავება.

თვით ჩვენი მტრების აღიარებით, ქართულმა ჯარმა მაღალი საბრძოლო ოსტატობა და საარაკო გმირობა აჩვენა. ჩვენ მოვიგეთ ყველა ბრძოლა: ერთ დღეში გავანადგურეთ კოკოითის უდღეური დაჯგუფება, მეორე დღესვე დავამარცხეთ ოსი სეპარატისტების, კაზაკებისა და რუსეთის რეგულარული ჯარის პირველი შენაერთები, და მხოლოდ რუსეთის დამატებითი რეგულარული ნაწილების, ჯავშანტექნიკისა და რაკეტების შემოსვლის, ანუ მტრის მიერ აშკარა და უპირობო უპირატესობის მოპოვების შემდეგ უბრძოლველად დავიხიეთ უკან. რუსეთის ჯარს ჩვენ არც ქართული სახელმწიფოს კონტროლირებად ტერიტორიაზე შემოჭრის შემდეგ გავუწიეთ წინააღმდეგობა. და ესეც მართებული გადაწყვეტილება იყო. ამით თავიდან ავიცილეთ უაზრო მსხვერპლი და შევინარჩუნეთ ჯარი.

რა თქმა უნდა, გვქონდა სერიოზული შეცდომები და ხარვეზებიც. ჩვენ ვიცოდით, რომ რუსეთი ცდილობდა პროვოკაციაში ჩვენს ჩათრევას. სამხედრო ექსპერტი არ გახლავართ, მაგრამ, ვფიქრობ, პოლიტიკურად მოვიგებდით, თუ საბრძოლო მოქმედებების პირველ ეტაპზე თუნდაც ერთ ქართულ სოფელს მაინც დავუთმობდით მტერს და შეტევაზე მხოლოდ ამის შემდაგ გადავიდოდით. ეს რუსეთს ხელიდან გამოაცლიდა ერთადერთ კოზირს. ის ვეღარ შეძლებდა ემტკიცებინა, რომ „ქართველებმა აგრესია წამოიწყეს“. ასევე, ცხადია, რომ როკის გვირაბის გაკონტროლების გარეშე ცხინვალისა და მის გარშემო არსებული სოფლების გათავისუფლებას აზრი არ ჰქონდა. ამიტომ ჩვენი ძალების კონცენტრაცია, პირველ რიგში, ამ სტრატეგიულ მიზანთან უნდა მოგვეხდინა. ყოველ შემთხვევაში, გენერალურ შტაბს მოვლენების განვითარების ასეთი სცენარიც უნდა ჰქონოდა შემუშავებული.

ხარვეზები იყო ჩვენი მებრძოლების სურსათით მომარაგებაშიც. მეტისმეტად ქაოსურად მოხდა რეზერვისტთა მობილიზაციაც. ბევრი რეზერვისტი გაწვევის შემდგომ სრულიად უპატრონოდ, უმეთაუროდ მიატოვეს. ტყეში უაზროდ ხეტიალის შემდეგ ისინი სახლებში ცალ-ცალკე ბრუნდებოდნენ.

იყო სხვა ხარვეზებიც, რომელთა გაანალიზება და სათანადო დასკვნების გაკეთება გენერალური შტაბის მოვალეობაა.

რუსეთი დღეს გაცოფებულია. ერთადერთი, ვისი მოტყუებაც მისმა ურცხვმა დეზინფორმაციამ შეძლო, საკუთარი მოსახლეობაა. მთელ მსოფლიოში მის მხარეს მხოლოდ კუბა აღმოჩნდა. დსთ-ს ქვეყნებმაც კი პირში წყალი ჩაიგუბეს და ერთი სიტყვა არ შეაწიეს რუსეთს. მართალია, მათ არც ჩვენი მხარდაჭერა გამოუხატავთ (უკრაინის გარდა), მაგრამ მდუმარე ნეიტრალიტეტიც მათი მხრივ გმირობის ტოლფასია.

საქართველოს ოკუპაციით რუსეთმა არა მხოლოდ ჩვენი სუვერენიტეტი შელახა, არამედ უხეშად გათელა საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული ნორმები. რუსეთის ეს ნაბიჯი, პირველ რიგში, შეერთებული შტატების თავხედური გამოწვევაა. თუ ამერიკა ამას გადაყლაპავს, ეს იქნება სიგნალი რუსეთისთვის, გააგრძელოს მეზობელი სუვერენული სახელმწიფოების ძალადობრივი გზით თავის გავლენის სფეროში დაბრუნების კურსი.

ეს ნათლად აქვს შეგნებული შეერთებულ შტატებს, ამის გაცნობიერებას იწყებენ ევროპული სახელმწიფოებიც. სწორედ ამიტომ გაკეთდა მათი მხრივ სრულიად არაორაზროვანი განცხადებები საქართველოს სუვერენიტეტისა და მისი ტერიტორიული მთლიანობის უპირობო აღიარების შესახებ. მედვედევთან პირისპირ შეხვედრისას მერკელმაც კი ხაზი გაუსვა, რომ ევროპა ვეღარ მოითმენს გაყინულ კონფლიქტებს საქართველოში და კიდევ 15 წელი ვერ დაელოდება მათ გადაწყვეტას.

მედვედევის პასუხზე — ყოველივე მომხდარის შემდეგ აფხაზები და ოსები აღარ მოისურვებენ ქართველებთან ერთად ერთ სახელმწიფოში ცხოვრებასო, მერკელმა შეახსენა რუსეთის პრეზიდენტს, რომ კიდევ უფრო მასშტაბური და სისხლისმღვრელი ბრძოლები ჩაატარა რუსეთმა ჩეჩნეთში, მაგრამ ჩეჩნეთი დღეს რუსეთის შემადგენლობაშია. ჩვენ მაშინ მხარი დაგიჭირეთ, რადგან მიგვაჩნია, რომ მცირე ერების თვითგამორკვევის წახალისება გაუთვალისწინებელ შედეგებამდე მიგვიყვანს. ამავე პრინციპის გათვალისწინებით ჩვენ პატივს ვცემთ საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას და იგივე უნდა გააკეთოს რუსეთმაცო.

ცხადია, რუსეთისთვის ეს შეგონებები მგლის თავზე სახარების კითხვის ტოლფასია. რუსეთს შეგონებების არ სჯერა. რუსეთს მხოლოდ ძალის ენა ესმის. აუცილებელი არ არის სამხედრო ზომები. რუსეთი, მაგალითად, ძალიან კარგად გაიგებს, თუ ევროკავშირი შეწყვეტს მასთან მოლაპარაკებებს პარტნიორობასა და თანამშრომლობაზე; თუ შტატები და ევროპის ქვეყნები შემოიღებენ სანქციებს იმ რუსული კომპანიების მიმართ, რომლებიც ინვესტიციებს დებენ აფხაზეთში; თუ შტატები დაბლოკავენ მათ ბანკებში განთავსებულ რუსეთის სტაბილიზაციის ფონდის 104 მილიარდ დოლარს; თუ დაისმება საკითხი დიდი რვიანიდან რუსეთის გარიცხვის თაობაზე, სოჭის ოლიმპიადის ბოიკოტის შესახებ და ა. შ.

ეს და სხვა მსგავსი ზომები აიძულებს რუსეთს მოთოკოს თავისი იმპერიული ამბიციები და შეურიგდეს აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის საქართველოს იურისდიქციაში დაბრუნებას.

საქართველოში რუსეთის პირდაპირმა აგრესიამ ჩვენს წინაშე საკითხი ალტერნატივის სახით დააყენა: ან საქართველო წააგებდა ამ ომს ბრძოლის ველზეც და საინფორმაციო თვალსაზრისითაც და მაშინ ჩვენ საბოლოოდ უნდა გამოვმშვიდობებოდით აფხაზეთსა და შიდა ქართლს, ან ჩვენი ქვეყანა მსოფლიოს წინაშე გააშიშვლებდა აგრესორის ნამდვილ სახეს და მაშინ საერთაშორისო თანამეგობრობა გაათმაგებდა ძალისხმევას საქართველოში არსებული კონფლიქტების გადასაჭრელად, რასაც, საბოლოო ჯამში, ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის პროცესის დაჩქარება მოჰყვებოდა.

რუსეთი იმედოვნებდა, რომ დეზინფორმაციის უწყვეტი ნაკადით შეძლებდა ჩვენი ქვეყნის საერთაშორისო იზოლაციას.

სრულ იზოლაციაში რუსეთი თვითონვე აღმოჩნდა.

რუსეთი ფიქრობდა, რომ საქართველოში არსებული შიგადაპირისპირება საშუალებას მისცემდა მოეხდინა მარიონეტული ხელისუფლებით ქვეყნის ხელისუფლების ჩანაცვლება.

საქართველოს ხალხის, მისი პოლიტიკური სპექტრის სრულმა კონსოლიდაციამ რუსეთს ეს იმედიც გაუქარწყლა.

რუსეთის გეგმების ჩაფუშვამ ჩვენს წინაშე მდგომი ალტერნატივა ჩვენი ქვეყნის სასარგებლოდ გადაწყვიტა. რუსეთის პირდაპირმა აგრესიამ ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის პერსპექტივა კიდევ უფრო რეალური გახადა.

მაშასადამე, ჩვენი გმირი ბიჭების წმინდათაწმინდა სისხლი უბრალოდ არ დაღვრილა!

უჩა ბლუაშვილი

კონფლიქტები და შედეგები

„მეოთხე დერეფნის“ სატრანზიტო პერსპექტივები აგრესიის ფონზე

საქართველოს მიმართ რუსეთის სამხედრო აგრესიამ, სხვა რომ არაფერი ვთქვათ, მეტად სერიოზული პრობლემები გაუჩინა ევროპისა (და არა მხოლოდ მის) მთელი რიგი ქვეყნის მთავრობასა და მსხვილ კომპანიას, რომლებიც სამხრეთ კავკასიის გავლით ევროპულ ბაზრებზე კასპიის ნავთობისა და გაზის უსაფრთხო ტრანსპორტირებით სისხლხორცეულად არიან დაინტერესებულნი.

ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიაზე რამდენიმე მსხვილი მილსადენი გადის, რომლებსაც ამჯერად რუსი აგრესორის სამხედრო შენაერთების პოზიციებიდან სულ რამდენიმე კილომეტრი აშორებს. საბედნიეროდ, დღემდე მილსადენებისთვის საბრძოლო მოქმედებებს თუ განზრახ ტერორისტულ აქტებს (რაც უკვე არაერთხელ მოხდა, გავიხსენოთ თუნდაც სარკინიგზო ხიდის აფეთქება და საგზაო ხიდების დანაღმვა) სერიოზული ზიანი არ მიუყენებია. ამასთან აღსანიშნავია, რომ კასპიის ნავთობისა და გაზის ევროპის დასავლეთის თუ ხმელთაშუაზღვის ბაზრებზე მიწოდების მასშტაბის გაფართოების მრავალი გეგმა (კერძოდ, ვთქვათ, არსებული ინფრასტრუქტურის გაფართოება) სერიოზული კითხვის ნიშნის ქვეშ აღმოჩნდა.

ექსპერტების შეფასებით, ყველაზე დიდ ეჭვს იწვევს ევროპის ქვეყნების, მათ შორის ასევე საქართველოს ბაზრებზე გაზის მიწოდება, რომლის შეფერხებამ როგორც მთლიანად ეკონომიკურ ვითარებას, ასევე კერძო მომხმარებელს შეიძლება მეტად მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენოს. როგორც ცნობილია, ამჟამად ბაქო-თბილისი-ერზრუმის მაგისტრალური გაზსადენით თურქეთის მიმართულებით წელიწადში 6 მილიარდი კუბური მეტრი გაზის ტრანსპორტირება ხდება, რომლის ნაწილი შემდგომ საბერძნეთს მიეწოდება. აღსანიშნავია, რომ, არსებული გეგმის თანახმად, აზერბაიჯანში გაზის მოპოვების ზრდის გათვალისწინებით, 2014 წლისთვის ბაქო-თბილისი-ერზრუმის გაზსადენის გამტარობა მაქსიმალურ ნიშნულზე — წელიწადში 20 მილიარდ კუბურ მეტრზე — უნდა მივიდეს.

რუსეთის სამხედრო აგრესია საქართველოს მიმართ ასევე უდიდეს საფრთხეს უქმნის შუა აზიის ზოგიერთი ქვეყნიდან ევროპის ბაზრებზე ენერგოშემცველების მიწოდების სხვა ფართომასშტაბიან გეგმებსაც. კერძოდ, ევროკავშირის წევრი ქვეყნები დიდად დაინტერესებულნი არიან თურქმენეთიდან და, შესაძლოა, ყაზახეთიდანაც დამატებით წელიწადში კიდევ 30 მილიარდი კუბური მეტრი გაზის მიწოდებით, რისთვისაც საჭირო გახდება პარალელური მილსადენების გაყვანა.

საქართველოს გავლით აზერბაიჯანიდან გაზის მიწოდება ევროკავშირის ქვეყნებისთვის ამ ენერგოშემცველისას, ასე ვთქვათ, მეოთხე წყაროა. გარდა ამისა, ეს ქვეყნები გაზს ასევე იღებენ ჩრდილო აფრიკიდან, ნორვეგიიდან და რუსეთიდან.

იხ. 6 გვ.

მათქმევინეთ!

მეფე შიშველია!

ძმებმა გრიმებმა ცნობილ ზღაპარში პატარა ბიჭს წამოაძახებინეს მწარე სიმართლე, მეფე შიშველიაო!

არა ზღაპარში – ჩვენს ტრაგიკულ რეალობაში, არა ბავშვი – მე, ბერიკაცი, ხმამაღლა შევძახებ კიდევ უფრო მწარე (როგორც მგონია) სიმართლეს საქართველოს პრეზიდენტ სააკაშვილზე: – ის ხომ დამნაშავეა!

დიახ, გარემოცვასთან ერთად, მაგრამ გარემოცვაზე უწინ და პირველ რიგში, სააკაშვილს უნდა დავდო ბრალი იმაში, რაც ქვეყნისა და ხალხის თავზე ტრიალებს პირდაპირი თუ გადატანითი მნიშვნელობით აგერ უკვე მეორე კვირაა, თან არავინ უწყის, კიდევ რამდენ ხანს გასტანს დატრიალებული უბედურება.

კარგად ვიცი, მშვენივრად ვიცი, რომ ჩემი მძიმე ბრალდებით მარტო არა ვარ, მრავალზე მრავალი ფიქრობს და ლაპარაკობს ასე, მაგრამ ყველას არა აქვს გაზეთის ფურცლებზე გამოსვლის საშუალება. მგელს (რუსეთს!) შევარქვათ მგლობა, მაგრამ ვაი, რომ ტურამაც ამოაგდო ქვეყანა...

რუსეთის ხსენებაზე: ამ ვერაგი, დაუნდობელი, მარად სისხლმწყურვალი სახელმწიფოს მთავარი ელჩიიი უმაღლესი პოსტიდან თავის დროზე (!) ნებით გადადგა, თანაც ტელეეკრანიდან მოუბოდიშა ხალხს.

ნურვინ იფიქრებს, თითქოს რუსეთის ამჟამინდელი ხელისუფლების წისქვილზე მინდოდეს წყლის მიშვება, რომელმაც მინისტრ ლავროვის ენა-პირით გაახმიანა სააკაშვილის წასვლის მოთხოვნა. მე ჩემით, ჩემი რიგითი მოქალაქეობით, ჩემი რიგითი კალმოსნობით ვფიქრობ, ვამბობ და ვწერ: საქართველოს პრეზიდენტმა პირადი დაცვა ჩინებულად ააწყო, ოღონდ საკუთარი ქვეყნის, ხალხის, მოსახლეობის დაცვა ვერ შეძლო, ქვეყანას, ხალხს ვერ უპატრონა, ვერ მიხედა და ვერ მოუარა, ამიტომაც უნდა წავიდეს და ეგებ ესაა ერთადერთი გამოსავალი იმ დღიდან, რომელიც დაგვიდგა, რომელსაც მოვესწარით, რომელშიც ჩავვარდით.

დაე, გადმოდგეს ნაჩვევი ტელეეკრანიდან, საიდანაც ახლა ამდენს ლაპარაკობს სიტუაციის, ვითარების, მდგომარეობის სრულიად არა ტოლფარდად, მიტევება ითხოვოს, რომ ვერ გვიპატრონა და ეკრანიდან გადმომდგარი, „მეფობიდან“ გადადგეს. დარწმუნებული ვარ, ბევრს აუჩუყებს გულს და მოაწმენდინებს ცრემლს და ნუგეშად ეს გაიყოლოს.

გადადგომა ერქმევა თუ წასვლა, სააკაშვილსაც სჭირდება თავად, რომ ცოტა მაინც შეიმსუბუქოს ჩადენილი ცოდვა და მცირედ მაინც აღიდგინოს შელახული ღირსება. ეგებ ცოტნეობა არ გამოუვიდეს, მაგრამ ერთგვარი სახელი დაიგდოს.

ხალხის სისხლი ცას შესჩუხჩუხებს და პასუხს ითხოვსო – მგონი ასე თქვა ხევისბერმა გოჩამ თავისი მართლმსაჯულების აღსრულებისას...

ცნობილია, რომ პრეზიდენტი არავის არ უსმენს და არავის არ უჯერებს, თუნდაც გუნდში გონიერი და წინდახედული ჰყავდეს ვინმე. იქნებ ხალხის ხმას, ხალხის გუგუნს (არა 12 აგვისტოს ტაშფანდურა მომიტინგეთა ხმასა და გუგუნს) დაუჯეროს, შეისმინოს და წასვლით იხსნას საშინელი განსაცდელისგან ყველა, სხვათა შორის, თავისი თავიც...

ამას არც რუსეთის აგენტი ამბობს (ღმერთი, რჯული!), არც მოღალატე და არც კაპიტულანტი (კვლავ ღმერთი, რჯული!). ამას ამბობს ცხოვრებაგამოვლილი და ცხოვრებაგავლილი კაცი, ბევრი „ვაის“ მომსწრე და ბევრი „ვუის“ მნახველი, რომელსაც ყალბ პათეტიკასა და ურაპატრიოტობაზე არ უბრუნდება ენა – საქართველოს ვერავინ დააჩოქებსო. ვაგლახ, რომ ბევრგან დაჩოქილი კი არა, მიწაზე გართხმული, მიწასთან გასწორებული ვართ...

თამაზ ებანოიძე

ხმა ღვთისა და ხმა ერისა

გასაუბრება ძველ რუს მეგობართან

გუშინდელი ფოსტიდან

ალბათ, ასტკივდათ უკვე თავი პოლიტიკოსებს,
კარგის და ცუდის აურიეს რადგან ცნობარი,
ბევრი მშვიდობისმყოფელობის ნიღაბს იკოსებს,
ცუდია კაცი, ვინც აღრია მტერ-მეგობარი.
მე ანგარიში შენთანა მაქვს, შენ, გავრილოვიჩ,
ამ ავკაცობას რატომ შეხვდი კარმოხურული?!
ნუთუ ჩვენი გზა, როს სიმღერას ერთად ვცდილობდით,
არ ღირდა იმად, ბანი გეთქვა მანდ მოგუდული.
რატომ არავინ არ იმაღლებთ ხმას გასაგონად,
რად მისტირიან მეგობრობას მარტო ქალები,
შენი სიჩუმე ტყვიას სჯობნის ჩემს დასაკოდად,
ამის შემყურეს ცრემლითა მაქვს სავსე თვალები.
რა შურს შენიანს? საკოცნელი ტუჩი გაგვიშრო,
რაღა ვუშველოთ ამ ჩვენს ნატანჯ ურთიერთობას?!
ამ „ფერებაში“ ზიზღმა, ბოღმამ უკვე გაგვისწრო,
ასეთ „ფეხბურთში“ კაცის ნაცვლად ბურთი ერთობა.
რატომ ჩაყვინთა სიყვარულმა? თქვი, გავრილოვიჩ,
ჩვენ კი ვფიქრობდით, არასოდეს დაიღლებოდა,
მე არ მეგონა, თუ ჩვენს შორის ტყვიის წივილში,
შუამავალი „მომფერებლად“ სხვა იქნებოდა!..

ოთარ ქვილითაია, 19.08.08.

მწარე რეალობა

ომს გამოქცეულნი და ომისგან დაქცეულნი...

ისან-სამგორის რაიონში, ვაზისუბანში მდებარე მე-40 საჯარო სკოლაში 136 დევნილია. მათგან 5 ჩვილი ბავშვია, სულ კი – 25 მოზარდი. მათ უმეტესობას არ აქვს ელემენტარული პირობები და იატაკზე უწევთ ძილი.

– დევნილები ჩვენს სკოლაში 13 აგვისტოს შემოვიდნენ. მათ ჩვენი უბნის მოსახლეობა ეხმარება, საპატრიარქოც დაგვეხმარა კვების პროდუქტებით და პირველადი მოხმარების საგნებით. დაგვეხმარა რუსუდან კერვალიშვილიც, ისან-სამგორის გამგეობა, ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტრო, მაგრამ ეს დახმარება იმდენად მცირეა, რომ არაა საკმარისი, გუშინ ერთ-ერთმა მოსახლემ ხარი დაკლა და დევნილები დააპურა, მოსახლეობას მოაქვთ ლეიბები, საბნები, ჭურჭელი, საჭმელი. ბავშვები სახლში მიჰყავთ და აბანავებენ. დახმარება კიდევ გვჭირდება. განსაკუთრებით საწოლებზე, 79 პროცენტს ჯერ კიდევ იატაკზე ძინავს. ერთი დევნილი ექვსი თვის ფეხმძიმეა. კოდორიდან დევნილი ორი ოჯახი გვყავს. რამოდენიმე ოსების ოჯახიც გვყავს. შერეული ოჯახი კი ორია. ვაზისუბანში 5 სკოლაა და ხუთივემ დევნილები შეიფარა, – ამბობს თბილისის მეორმოცე საჯარო სკოლის დირექტორი ნანა ჩეკურიშვილი.

36 წლის მანანა არხოსაშვილი ომს შვილებთან – 13 წლის გიორგი და 10 წლის ინგა მეურმიშვილთან ერთად გამოექცა: როცა დაბომბვები დაიწყო, გამოვიქეცით, ტრასაზე ვილაც უცნობმა მძღოლმა გაგვიჩერა მანქანა, ძარაზე შეგვსხა და თბილისში ჩამოგვიყვანა. თუ რამე გვქონდა, ისიც დამენგრა და დამეწვა. აქ რომ ჩამოვედით, ჩემმა მეგობარმა წამიყვანა თავის ნაცნობებთან სასტუმროში, სადაც 15 ადამიანი ვიყავით ერთ ოთახში, მერე აქ მოვედით. ბავშვებს საწოლი და ლეიბიც არ აქვთ, რომ თუნდაც ღამე ნორმალურად დაიძინონ. იატაკზე, სკამებზე, მერხებზე ვწევართ. სკოლის პერსონალი გვეხმარება. ჩვენ ავიტანთ ყველაფერს, იატაკზე წოლასაც და შიმშილსაც. ესენი ხომ მოზარდები არიან.

52 წლის გულიდა კახნიაშვილი სოფელ შინდისიდანაა. „მე ერთი ბიჭი გამოვიყვანე, მეორე ბიჭი და მეუღლე იქ დარჩნენ. ჩემმა მეუღლემ მითხრა, აქ დარჩენილ მკვდრებს პატრონი ხომ უნდაო. იქაც დევნილი ვიყავი. გუშინ დამირეკა ჩემმა ბიჭმა, ახლა ცოტა მშვიდობააო. სროლები ჩვენთან იყო თუ იყო. მკვდრებით სავსეა იქაურობაო, აყროლებულა სოფელი... მატარებლის სადგური და ბინები სავსეა მკვდრებით. იქ ჩახოცეს ახალგაზრდა ჯარისკაცებიც. სოფელში ადგილობრივი მოსახლე 15-20 კაცია დარჩენილი. 1500 კომლიდან უმრავლესობა გამოქცეულია. მეზობლის ბიჭის ავტობუსით გამოვიქეცით, აი, ასე, როგორც ვართ, – ჩუსტებით. სად მივდიოდით, ჩვენც არ ვიცოდით. აქ მოსახლეობისა და მასწავლებლების იმედად ვართ“.

მეორმოცე სკოლაში ორი ახალგაზრდაა, რომლებსაც ომმა შეუშალა ხელი ოჯახის შექმნაში – ოსი ეროვნების 27 წლის თამაზ ვალიევი და 20 წლის ქართველი მაია სოხატაური.

– თამაზი ჩემთან 7-ში ჩამოვიდა, ბეჭდის საყიდლად უნდა წავსულიყავით, – იგონებს მაია სოხატაური.

– ფანჯარასთან ვიდექით და ვსაუბრობდით. მაიას ოჯახი ბაზის გვერდით ცხოვრობს. უცებ ბომბი ჩამოვარდა, სადარბაზოში არაფერი ჩანდა. ხელი ჩავკიდე და გამოვიქეცით. მე ტაქსით ვიყავი. ესენი „მარშუტკაში“ ჩაჯდნენ და... ასე დავკარგეთ ერთმანეთი. მე ხიდის თავში ვიყავი, ესენი ახალქალაქში ჩასულან. ძლივს დავუკავშირდი. იქ ჩავაკითხე,“ – ამბობს შინდისის მკვიდრი, ქართველ გოგონაზე შეყვარებული ოსი.

– ნიშნობა მეორე დღეს უნდა გაგვეკეთებინა, ქორწილი თვის ბოლოს უნდა გვქონოდა, აბა, რომელ ქორწილზეა საუბარი, – დაღონებულია თამაზი.

მაიას დედა 46 წლის სომეხი ეროვნების აიდა აკოფიანიც მათთან ერთადაა.

– ჩემი ქმარი ქართველია, მე სომეხი ვარ. ცუდი ეროვნება არ არსებობს, უბრალოდ, ყველგანაა უვარგისი ადამიანი. ნუ ეხებიან ეროვნებას.. ჩვენ რუსები გვყავს რძლებიც. კარგი ხალხი ყველგანაა. გაგიჟებული ვარ ამ ომის გამო, – ამბობს მაიას დედა, რომელიც პატარა 8 თვის გიორგი ვალიევს, თამაზის ძმისშვილსაც უვლის. ოთახში, სადაც ისინი ერთად იძინებენ, უკვე მერამდენე დღეა 33 ადამიანი ცხოვრობს. აქ მხოლოდ ორი საწოლია, დანარჩენებს ღამე იატაკზე სძინავთ.

80 წლის მარიამ ილურიძე და მისი მეუღლე სერგოც ცხინვალიდან გამოექცნენ ომს.

– ჩემი შვილებიც ლტოლვილები არიან. არ ვიცი საით გაიქცნენ – ყვება და ცრემლები სათქმელს არ აცლის...

57 წლის ლაურა მერაბიშვილი იგონებს: მე და ჩემი ორი მეზობელი ეზოში ვიდექით. ვუყურებდით როგორ დაფრინავდა ოთხი თვითმფრინავი, ისინი ცხინვალისკენ გადაფრინდნენ, რამოდენიმე ხნის შემდეგ უკან დაბრუნდნენ, სამი ისევ უკან დაბრუნდა და ერთი ჩამორჩა. ვლაპარაკობთ და ვუყურებდით ამ თვითმფრინავებს, უცებ გაიხსნა თვითმფრინავის უკანა ნაწილი და გადმოყარა რაღაცა, გვიან მივხვდი, რომ გვბომბავდნენ. დავიყვირე და გარაჟებს ამოვეფარე. იმ ქალს, რომელიც ჩემს წინ იდგა, „ასკოლკა“ მოხვდა, გაუხვრიტა შუბლი და ფერდი. ძირს დავარდა. საწყალმა ისღა თქვა, მიშველეთ რამეო! ჩვენი მეზობლის მანქანით ჰოსპიტალში წაიყვანეს. დანარჩენები მეზობლის სარდაფში ვიმალებოდით საღამომდე. ახლა ყველა აქ ვართ....

მარინე საჩალელი, სვენეთის მცხოვრები, 48 წლის, სამი შვილის დედა ყვება: ვერ წარმოვიდგენდი, რომ ასე გავნადგურდებოდით. ჩვენ უკანასკნელ წამებამდე იქ ვიყავით, იმიტომ რომ შვილები ომში გვყავდა. პირადად ჩემი შვილი კოდორში იყო და არ ვიცოდი როგორ იყო. ერთ ხელში ლოცვანი მეჭირა და მეორეში ტელეფონი. შვილის ზარს ველოდებოდი. როგორც იქნა დამირეკა და მხოლოდ ის მითხრა, რომ ცოცხალი იყო. მეორე დღეს შემოესივნენ რეჰას, სვენეთს, კარალეთი სულ გადაწვეს. ვიდრე ჩემმა მეუღლემ თავის თვალით არ დაინახა, რომ სოფელს აოხრებდნენ, მანამდე ყველას ანუგეშებდა ყველაფერი კარგად იქნებაო. კაცებს სასაკლაოზე უშვებდნენ, ქალებს აუპატიურებდნენ... სვენეთიდან უკანასკნელ მანქანას გამოვყევით. კასპში ჩავედით, მაგრამ ორჭოსანსაც ჯარი მოადგა. თბილისში გამოვიქეცით. ჩვენთან ერთად რუსი ქალბატონიცაა დევნილი. მე ჯერ არ მინახავს ვინმეს აგრესია გამოეხატოს მის მიმართ...

ოლღა ცისკარიშვილი

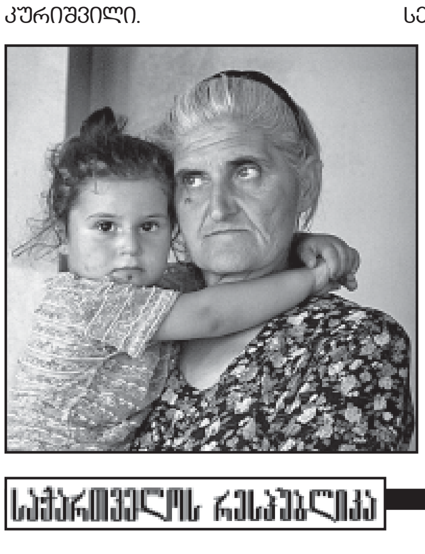

№ 157. პარასკევი, 22 აგვისტო, 2008 წელი.

◎ კონფლიქტები და შედეგები

„მეოთხე დერეფნის“ სატრანზიტო პერსპექტივები აგრესიის ფონზე

(მეოთხე გვერდიდან)

საგულისხმოა, რომ საქართველო-თურქეთის საზღვრიდან ვიდრე ავსტრიამდე ახალი მილსადენის – ნაბუკოს – გაყვანა იგეგმება, რომელიც კიდევ უფრო მეტად გაზრდის საქართველოს როგორც გაზის ტრანსპორტირების სატრანზიტო ქვეყნის მნიშვნელობას.

საგულისხმოა ის გარემოებაც, რომ საქართველოს ტერიტორიაზე გამავალი კასპიისპირა ქვეყნების გაზის მიწოდების განხორციელება, ვთქვათ, „მეოთხე დერეფნით“ არა რუსეთის ტერიტორიის გავლით ხელსაყრელია როგორც მიმწოდებლისთვის ასევე მომხმარებლისთვისაც. საქმე ის არის, რომ ამჟამად რუსეთი ცენტრალურ აზიაში გაზს ერთ ფასად ყიდულობს, ევროპაში კი გაცილებით ძვირად ყიდის და ეს სხვაობა გაცილებით აღემატება ენერგოშემცველის ტრანსპორტირების საფასურს. მაგრამ მაშინ, როცა აღნიშნულ დამატებით 30 მილიარდ კუბურ მეტრ გაზს ევროკავშირი რუსეთის გვერდის ავლით მიიღებს, მომხმარებელი მას მწარმოებლისგან საბაზრო ფასით შეისყიდის. თუ რაოდენ მომგებიანია ეს მომხმარებლისთვის, ამის განმარტება ნამდვილად ზედმეტია, თანაც ევროპის ბაზრებზე რუსეთს ახალი კონკურენტები გაუჩნდება, სადაც იგი ამჟამად მის მიერ წელიწადში მოპოვებული გაზის თითქმის ნახევარს აწვდის (ცნობისთვის: შარშან რუსეთმა ევროპას 280 მილიარდი კუბური მეტრი გაზი მიაწოდა).

სამხრეთ კავკასიაში მსხვილი ენერგეტიკული პროექტების განსახორციელებლად საჭირო მნიშვნელოვანი ფინანსური სახსრების მიზიდვის მხრივ რუსეთის საქართველოს მიმართ აგრესიამ და ქვეყნის ნაწილის ოკუპირებამ დასავლეთელი კომპანიებისთვის სამომავლოდ სერიოზული პრობლემები შექმნა: ერთია არსებული ინვესტიციების დაცვა, ახლების მოზიდვა კი – სულ სხვა. ეჭვგარეშეა, რომ რუსეთის მიერ „რკინის კუნთების“ თამაში, განსაკუთრებით კი აგრესიის განხორციელების სცენარს, რომლითაც მას თითქოსდა მხოლოდ თავის მოქალაქეთა უზრუნველყოფა სურს, აუცილებლად დიდ ყურადღებას მიაქცევენ კასპიისპირა ენერგოშემცველთა მომპოვებელი ქვეყნები, განსაკუთრებით კი ყაზახეთი, სადაც ეთნიკური რუსები მოსახლეობის თითქმის მესამედს შეადგენენ. ამასთან, უნდა ვივარაუდოთ, რომ რუსეთი გააძლიერებს ზეწოლას მწარმოებლებზე იმ მიზნით, რომ მათ ევროპისთვის ენერგომატარებლების მისაწოდებლად სწორედ რუსეთული მარშრუტი აირჩიონ. ეს კი, თავის მხრივ, კიდევ უფრო მეტად გაართულებს კავკასიის სამხრეთში მსხვილი ენერგეტიკულ პროექტებში ინვესტიციების მოზიდვის საკითხს.

აღსანიშნავია ასევე, რომ მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოზე გამავალ მილსადენებს რუსეთის სამხედრო აგრესიამ შედარებით ნაკლები ზიანი მიაყენა, გაცილებით მნიშვნელოვანია ის ზარალი, რომელიც დასავლეთის თვალში საქართველომ განიცადა როგორც ენერგოშემცველების ტრანსპორტირებისთვის უსაფრთხო სატრანზიტო ქვეყანამ.

გარდა ამისა, ჯერ კიდევ ცოტა ხნის წინათ, აზერბაიჯანსა და ყაზახეთს დიდი გეგმები ჰქონდათ ენერგოშემცველთა სარკინიგზო გადაზიდვების მოცულობის გაზრდისა და ყულევისა და ბათუმის ნავთობის ტერმინალების სიმძლავრეების მომატების თაობაზე. როგორც სპეციალისტები ვარაუდობენ, რუსეთის აგრესიამ ამ გეგმებში შესაძლოა მნიშვნელოვანი კორექტივები შეიტანოს.

მოკლედ, აგვისტოში რუსეთის თავდასხმამ საქართველოზე არა მარტო უდიდესი მორალური და ფიზიკური ტკივილი მოუტანა ქვეყანას, მთლიანად მის მოსახლეობას, არამედ არნახული ეკონომიკური და ეკოლოგიური ზიანიც მოგვაყენა, ამასთან ენერგოშემცველების სატრანზიტო ქვეყნის იმიჯიც შებვილახა. ბოლო დღეებმა მარტო საქართველოს კი არა, მთელ მსოფლიო თანამეგობრობას დაანახა, რომ ეგრეთ წოდებული „გაყინული კონფლიქტები“ სინამდვილეში მხოლოდ გადაბუგული იმედების უთხელესი ფენით დაფარული მძვინვარე ვულკანებია.

ოთარ ტურაბელიძე

◎ გლობუსი

მქიმე

საქართველოს თანამედროვე ისტორიაში აგვისტო არცთუ სასიამოვნო ადგილს იმკვიდრებს. 1992 წლის აგვისტოს გამოძახილი, როგორც სჩანს, დიდხანს გაჰყვება ქვეყანას. ისტორიულად ცნობილი ფაქტია – პოლიტიკაში ოდნავი გადახრაც კი სერიოზულ შედეგებს ბადებს. პოლიტიკაში არცთუ იშვიათად რისკსაც აქვს ადგილი, მაგრამ მხოლოდ მაშინ, როდესაც საკუთარი შესაძლებლობები, ცხადია ობიექტური შეფასებით, გაცილებით აჭარბებს სარისკო საქმეს. ისტორიისთვის უცხო არ არის რისკის შედეგად გამოწვეული უშედეგობა, მარცხი, ისევე, როგორც წარმატება. გარისკვა-არგარისკვის საუკუნოვანი თემა დღესაც აქტუალურია და ასეთად დარჩება ვიდრე იარსებებს კაცობრიობა.

1992 წლის აგვისტოს რისკსა და 2008 წლის აგვისტოს რისკს შორის დიდი განსხვავებაა. პირველი, ადგილობრივი, ლოკალური მნიშვნელობისა იყო, ვიდრე მეორე. პირველი იყო საბჭოთა იმპერიის დაშლით გამოწვეული აფეთქება, რომლის ხმა თოთო დსთ-ს კავშირის გარდა არავის გაუგია, არავინ შეუწუხებია, ხოლო დასავლეთამდე მიღწეული ჭორ-მართალი ნაკლებად აღელვებდა დასავლელთა გულებს. მათთვის საქართველო ისეთივე გამოუცნობი და შორეული იყო, როგორც მზის ორბიტის გარეთ არსებული, ნაკლებმოკიაფე ვარსკვლავი. სულ სხვაა 2008 წლის აგვისტოს საქართველო – მსოფლიოს პოლიტიკურ წრეებისთვის კარგად ცნობილი ქვეყანა, ამერიკა-ევროპის მიერ მხარდაჭერილი და ზურგგამაგრებული. ყოველ შემთხვევაში ასეთი სურათი იყო 2008 წლის 7 აგვისტომდე.

ისტორიისთვის პირველ და მეორე აგვისტოს შორის არსებული პერიოდი ხანგრძლივად არ ითვლება, მაგრამ ერთი ადამიანის სიცოცხლეში მეტად ხანგრძლივია. ახალგაზრდა, დამოუკიდებელი ქვეყნისთვისაც 16 წელი მცირედად ვერ ჩაითვლება. ამ ხნის განმავლობაში საქართველომ ფეხი მოიკიდა საერთაშორისო არენაზე, გაწევრიანდა საერთაშორისო ორგანიზაციებში, შეუძლებელი შეძლო, რათა მსოფლიო პოლიტიკოსთა სისტემატური მსჯელობის საგნად ექცია საქართველოს ის პრობლემები, რომლებსაც სამწუხარო საფუძველი ეროვნული ხელისუფლებისა და 1992 წლის აგვისტოს სამხედრო მარშებმა ჩაუყარეს. საქართველოს, როგორც წინა, ისე განსაკუთრებით ახალ ხელისუფლებას, ეკონომიკური, სამხედრო და პოლიტიკური თვალსაზრისით მხარში ამოუდგა მსოფლიოს სუპერ სახელმწიფო აშშ-ი.

საბჭოთა კავშირის არსებობის დროს აშშ-ს დაგუბებული, თავშეკავებული ინტერესი კავკასიის და კასპიის ზღვის აუზის სიმდიდრეების მიმართ, გაათკეცებული ძალით ამოქმედდა საბჭოთა იმპერიის დაშლისთანავე. საშინაო საქმეებში ყელამდე ჩაფლული საბჭოეთის მემკვიდრე რუსეთი, კარგავს საუკუნეებით მოპოვებულ გავლენას კავკასიაში. მის ადგილას ფეხს იკიდებს მსოფლიოში კონკურენციის გარეშე დარჩენილი სუპერ სახელმწიფო, რომლის პოლიტიკური მადა დღითი დღე იზრდება, არა მარტო საქართველოს გეოსტრატეგიული მდებარეობის, არამედ კასპიის ზღვის ენერგეტიკული სიმდიდრეების ხელში ჩაგდების სურვილიდან გამომდინარე.

კავკასია ფართო სამხედრო-ეკონომიკური ზედამხედველობის პლაცდარმს უქმნის აშშ-ს მოჭარბებულ ამბიციებს კასპიის ზღვის სამხრეთით, სპარსეთის ყურის ჩათვლით, კასპიის ზღვის აღმოსავლეთით, ნავთობითა და გაზით მდიდარი შუა აზიის ქვეყნების და ჩრდილოეთით, ნახევრადდაჩოქებული, მაგრამ ბირთვული იარაღით სავსე რუსეთის კონტროლის თვალსაზრისით.

აშშ-ს იმჟამინდელი ადმინისტრაცია კმაყოფილია დამჯერი რუსეთის მოქმედებით. ელცინის საგარეო უწყების ხელმძღვანელი კოზირევი მცირედ საკითხსაც დაუყოვნებლივ უთანხმებს რუსეთის ხელისუფლებაში უხვად მყოფ ამერიკელ მრჩევლებს. ამერიკა-რუსეთის მსგავსმა ურთიერთთანამშრომლობამ არასახარბიელო შედეგი მოიტანა. სხვაგარი უბრალოდ წარმოუდგენელიც იყო. ის, რომ ყოფილი იმპერია არ დასჯერდებოდა აშშ-ისა და დასავლეთისთვის ნედლეული ქვეყნის როლს, იმთავითვე ცნობილი უნდა ყოფილიყო ვაშინგტონისათვის. **უკიდეგანო შეიარაღება, სამეცნიერო პოტენციალი, უმდიდრესი წიაღისეულის ხელს კრავდა რუსულ პოლიტიკურ ძალებს დაკარგული სუპერსახელმწიფოს ტიტულისათვის ბრძოლისკენ.**

პუტინის მმართველობამ წელში გამართა დაძაბუნებული რუსეთი, ახალი სული შთაბერა მის პოლიტიკას, ეკონომიკას, სამხედრო საქმეს. ჩეჩნეთში გარეშე ძალთა მიერ გალვივებული ეპოპეა ჩაცხრა. მსოფლიოში სხვა, ახალმა გამოწვევამ იჩინა თავი. ნიუ-იორკში სავაჭრო ცენტრზე ალ-კაიდას მიერ განხორციელებულმა თავდასხმამ ახალი ომის წარმოშობის ნაყოფიერი ნიადაგი შექმნა. შეურაცხყოფილი ბუშის ადმინისტრაცია ლამის მთელს მსოფლიოს თვალში, ამერიკის პრესტიჟის აღდგენის მიზნით, აშშ-ის ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს ცრუ ინფორმაციის საფუძველზე დაყრდნობით, ერაყის არარსებული ბირთვულ-ქიმიური იარაღის გასანადგურებლად, წირავს თავის ყოფილ მოკავშირეს და „მეგობარს“ სადამ ჰუსეინს და თავს ესხმის ერაყს. ანალოგიურს ახორციელებს ავღანეთის წინააღმდეგ, ასევე მისი ყოფილი მოსწავლეების ტალიბანისა და ერთ დროს ბუშების ოჯახთან დაახლოებული პირის ბინ ლადენის წინააღმდეგ. **ვაშინგტონის ქმედებიდან ნათლად სჩანს, რომ პოლიტიკაში მეგობრობა არ არსებობს, აქ მხოლოდ ინტერესებია. სადამ ჰუსეინის მიერ ირანის წინააღმდეგ წამოწყებულ ომში, რომელიც 8 წელი მიმდინარეობდა, სადამს, ამერიკის გარდა, მსოფლიოს 52 ქვეყანა, მათ შორის საბჭოთა კავშირი, პირდაპირ თუ ირიბად, უჭერდა მხარს, თუმცა უშედეგოდ. იმამ ჰომეინის ხელისუფლებამ წარმატებით გაართვა თავი სერიოზულ გამოცდას და წარმატებით გამოვიდა ურთულესი ვითარებიდან. მოგვიანებით სადამ ჰუსეინისადმი აშშ-ს სიმპატია, ანტიპატიით შეიცვალა.**

ვირტუალური მტრის, ტერორიზმთან ბრძოლის სურვილმა დააახლოვა მოსკოვი და ვაშინგტონი. პირველი, ვინც ბუშს სავაჭრო ცენტრზე თავდასხმა მიუსამძიმრა, პუტინი იყო. მან ტერორიზმთან ბრძოლაში დახმარების ხელი გაუწოდა ბუშს. დაიწყო რუსეთ-ამერიკის თანამშრომლობის ახალი ერა – მეგობრობის, „თვალებში ჩახედვის“, ბიზნეს-ურთიერთობის ხანა. აშშ-ს პრეზიდენტს რეიგანს, საბჭოეთთან პარტნიორობის დროს, ხშირად უყვარდა რუსული გამოთქმის ციტირება – „დავერიაი ნო პროვერიაი“. ბუშ-პუტინის ახალწამოწყებული თანამშრომლობის

აგრესია

სირცხვილი „დიდ“ მეზობელს, თორემ...

მეზობელმა ქვეყნებმა, ისევე როგორც მეზობელმა ოჯახებმა, საუკუნეების მანძილზე ჭირის თანაზიარობისა და ურთიერთთანადგომის მდიდარი ტრადიციები შექმნეს. ვერ გეტყვით ცივილიზებული ზნეობის ქმნადობის საკაცობრიო ნორმებს როგორ ასცდნენ რუსები, მაგრამ მათ საქართველოში, მშვიდობისმყოფელთა მისიით მანტიამოსხმულებმა, ბარბაროსობისა და ვანდალობის უიშვიათესი „მარგალიტები“ რომ მიმოაბნიეს, ამ საოცრებაზე დღეს უკვე მთელი მსოფლიო ლაპარაკობს.

თუმცა ამ პატარა საგაზეთო წერილში ქართველთა დამონების რუსულ იმპერიულ ჟინზე კი არა, ორიოდე სიტყვა იმაზე მინდოდა მეთქვა, ამ გაჭირვების ჟამს აზერბაიჯანელმა და სომეხმა ძმებმა რომ არ მიგვატოვეს და, როგორც შეეძლოთ, ისე დახმარების ხელი გამოგვიწოდეს. არასოდეს დაივიწყებს საქართველო ვაგონებით კარსმომდგარ ცემენტს, განძელებს და სხვა საშენ მასალებს, რომელიც მათ ქართლში რუსების მიერ ბარბაროსულად დანგრეული სარკინიგზო ხიდის აღსადგენად გამოგზავნეს. იქვე გაჩნდნენ აზერბაიჯანელები, რომლებმაც საშენ მასალებთან ერთად ამ საქმის გამოცდილ სპეციალისტთა დახმარებაც შემოგვთავაზეს.

როგორც ასეთ დროს იტყვიან, ღმერთმა არ გაგვწირა. რუსმა თუ ჯარისკაცები და მშვიდობიანი მოსახლეობა დაგვიხოცა, ეკონომიკა და ინფრასტრუქტურა დაგვინგრია, აგერ მეზობელი სომხეთი და აზერბაიჯანი, ევროპა და ამერიკა, სულაც მთელი მსოფლიო, ჩვენს გვერდით დადგა, გაგვამხნევა, ღონე და სული შთაგვაბერა, თანაც შეგვპირდა — თქვენ მაგრად იდექით და საქართველოს დამოუკიდებლობას არაფერი ემუქრება, მალე ეკონომიკასაც აღიდგენს, ინფრასტრუქტურასაც და ტერიტორიულადაც გამთლიანდებაო.

მას შემდეგ, რაც საქართველოს რუსული აგრესია დაატყდა თავს, მოსახლეობაში სასურსათო კრიზისის შიში გაჩნდა. ხალხმა პირველადი მოხმარების საგნებისა და სასიცოცხლოდ აუცილებელი პროდუქტების მომარაგება დაიწყო. ყველაზე დიდი რაოდენობით ფქვილი, ზეთი და შაქარი გაიყიდა. მოხმარების ზრდამ, ბუნებრივია, ბაზარზე ზოგი პროდუქტის დეფიციტი გამოიწვია, მაგალითად, დახლებიდან გაქრა წიწიბურა, რომელიც ძირითადად რუსეთიდან შემოდის.

სამწუხაროდ, გაჩნდნენ დეფიციტის ხელოვნურად შექმნის ინიციატორებიც. ზოგმა ბითუმად მოვაჭრე ობიექტის მეპატრონემ შექმნილი ვითარებით ისარგებლა, სურსათის გაყიდვა დროებით შეწყვიტა და მოგების ხელსაყრელ მომენტს დაელოდა. საკვები პროდუქტებით ვაჭრობაში სიძნელეები შექმნა რუსი აგრესორების მიერ საჰაერო სივრცის ჩაკეტვამ და ოკუპირებული რაიონებიდან ხილ-ბოსტნეულისა და სხვა პროდუქტების შემოზიდვის შეწყვეტამ. ამის მიუხედავად, ექსპერტების პროგნოზით, საქართველოში სასურსათო კრიზისი მოსალოდნელი არ არის. ჯერ ერთი, ქვეყანაში სურსათის მარაგი საკმარისია, და მეორეც, პერიოდულად ხდება სამომხმარებლო ბაზრის საქონლის ახალი პარტიებით შევსება, რაც ცალკეული პროდუქტების დანაკლისს თანდათანობით დააბალანსებს.

საომარმა ვითარებამ, ბუნებრივია, ნავთობპროდუქტებზე მოთხოვნა მნიშვნელოვნად გაზარდა. მტერმა გვიყელა და იერიში ფოთის პორტზე მიიტანა, თანაც ერთხელ კი არა, რამდენჯერმე (გაძარცვა, გაანადგურა, ლტოლვილთა დასახმარებლად შემოსული ტვირთიც კი მოიპარაძ, რათა ევროპიდან საწვავის იმპორტი შეეფერხებინა. ამას დაემატა ცრუ ინფორმაცია, თითქოს რუსული საჯარისო ნაწილები დედაქალაქის ოკუპაციას აპირებდნენ, რამაც ავტოგასამართ სადგურებზე ბენზინის შეძენის მსურველთა მოზღვავება გამოიწვია. სიძნელეები შეიქმნა კონფლიქტის ზონაში, სადაც საომარი მოქმედებების დროს რამდენიმე ავტოგასამართი სადგური დაინგრა, მათ შორის „ვისოლჯორჯიას“ სადგურები ქუთაისში. დასავლეთ საქართველოში კი იყო საწვავის იმდენი მარაგი, რომ ამ რეგიონში ნავთობპროდუქტების დეფიციტი არ შექმნილიყო, მაგრამ ამ შემთხვევაშიც „იმარჯვეს“ რუსმა აგრესორებმა და გზები საიმედოდ გადაკეტეს.

— როდის გამოსწორდება მდგომარეობა? — ამ კითხვაზე პასუხის გაცემა ვთხოვეთ ნავთობპროდუქტების იმპორტიორთა და მწარმოებელთა კავშირის თავმჯდომარეს ვანო მთვრალაშვილს.

— ველოდებით რუსეთის „გენერალიტეტის“ გადაწყვეტილებას, როგორც კი ინებებენ და თბილისი-სენაკის ავტომაგისტრალზე მოძრაობას აღადგენენ, ნავთობკომპანიები საწვავის ტრანსპორტირებას ყველა რეგიონში დაუყოვნებლივ განაახლებენ.

— სხვა პრობლემებს არ უნდა ველოდეთ?

— ომის მიუხედავად საქართველოში ნავთობპროდუქტებზე დეფიციტი არ შექმნილა. ამაში დიდად დაგვეხმარა მეზობელი აზერბაიჯანი, საიდანაც ომის გაგანია დღეებშიც კი საწვავის იმპორტი არ შეჩერებულა, პირიქით, შეიძლება ითქვს, იმპორტი გაიზარდა კიდეც. ამჟამად საქართველო სრულყოფილად მარაგდება ყველა სახის საწვავით — ბენზინით, დიზელით, საავიაციო ნავთით და სხვა პროდუქტით.

— კი მაგრამ, გაუგებარია, როგორ ახერხებენ იმპორტიორები მაღალი ოქტანობის ბენზინის, მაგალითად, „სუპერის“ და „პრემიუმის“ შემოტანას, როცა რუსებს ფოთის პორტიც ოკუპირებული აქვთ და რკინიგზაც გაჩერებულია? როგორც ვიცი, ამ სახეობის საწვავი აზერბაიჯანიდან კი არა, ევროპიდან შემოდის.

— მართალი ხართ, მაგრამ იმპორტიორებს ჰქონდათ ამ კატეგორიის საწვავის საკმაო მარაგი, რომელსაც ახლა, ამ გაჭირვების ჟამს, იყენებენ. დასანანია, რომ ევროპიდან ნავთობპროდუქტების შემოტანა ვერ ხერხდება, თორემ მსოფლიო ბაზარზე ნედლი ნავთობის ფასი იმდენად შემცირდა, რომ იქაური მაზანდა გავლენას აქაც მოახდენდა. ამის მიუხედავად, ზოგიერთმა ქართულმა ფირმამ ბენზინის ფასი 5 თეთრით მაინც შეამცირა. რაც შეეხება აზერბაიჯანულ საწვავს, მისი ფასი 10 თეთრით ჯერ კიდევ საომარ ვითარებამდე შემცირდა.

სირცხვილი დიდ მეზობელს და ყოფილ „უფროს ძმას“, რომელიც პატარა მეზობელ ქვეყანას ოცდამეერთე საუკუნეში ჩინგიზ ყაენის ურდოებივით შეესია და მიწისაგან აღგვა მოუწადინა, თორემ საქართველო ამ გაუგონარი ბარბაროსობის შემდეგაც არ შებარბაცებულა, ხორციელად და სულიერად არ გატეხილა. ახლა ის ძალებს იკრებს, რათა ნაიარევ ქვეყანაში სიმშვიდემ და სტაბილურობამ დაისადგუროს და საერთაშორისო თანამეგობრობის მხარდაჭერით თანამედროვე ცივილიზაციის ერთხელ უკვე გაკვალული გზით იაროს.

ოთარ ხუციშვილი

გლობუსი

აგვისტო

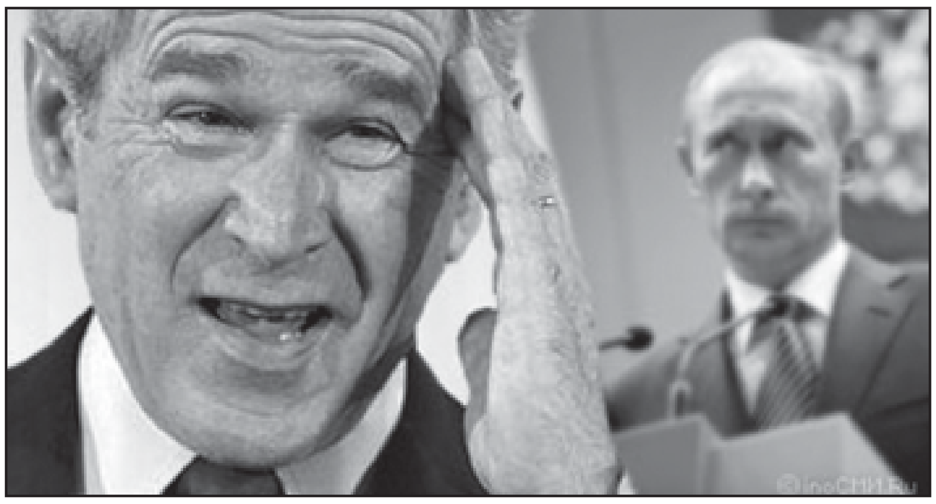

გულითადობის მიუხედავად, პარალელურად მოქმედებდა ორმხრივი გადამოწმებისა და აქედან გამომდინარე სტრატეგიული ინტერესების უზრუნველსაყოფი პოტიტიკურ-სადაზვერვო და სამხედრო მანქანა, რომელმაც საბჭოთა პერიოდში არსებული უნდობლობის ფაქტორი ერთიორად გაზარდა. მსოფლიო ლიდერობის შენარჩუნებისათვის ლიდერი სახელმწიფო ეჭვის თვალით აკვირდება წელში გამართული ახალგაზრდა რუსეთის თავდაჯერებულ ქმედებას ეკონომიკურ-სამხედრო მშენებლობის დარგში. მისთვის არცთუ მისაღებია ახალგაზრდა ქვეყნის სწრაფვა დაკარგული მსოფლიო ლიდერობის დაბრუნებისთვის. ენერგორესურსებზე ფასების კატასტროფულმა ზრდამ თუ მთელს მსოფლიოზე, მათ შორის აშშ-ზე, მომაკვდინებელი ეკონომიკური დარტყმა გამოიწვია, ნავთობ და გაზმომპოვებელ რუსეთისა და სხვა ქვეყნებზე უდიდესი სიკეთით იმოქმედა. ენერგომატარებლების ექსპორტით შემოსულმა მილიონებმა გაათკეცებული თავდაჯერება შემატა რუსეთს. **ყოველივე ეს ვაშინგტონში ნეგატიურ განწყობას ქმნის. მას არ უყვარს კონკურენცია, არათუ რუსეთის, არამედ მოკავშირე ევროკავშირის მხრიდანაც. მან კარგად იცის, რომ ეკონომიკური სიმტკიცე პოლიტიკური სიმტკიცის, დამოუკიდებლად აზროვნების, დამოუკიდებელი ცხოვრების საწინდარია.**

რუსეთთან ერთად ვაშინგტონის თავსატკივარი ხდება ჩინეთი, ინდოეთი, ბრაზილია, ირანი, ვენესუელა. მაშინ, როდესაც ომებში ყელამდე ჩაფლული აშშ თავსა და ბოლოს ვერ აგნებს და არ იცის რა ღონე იხმაროს ერაყსა და ავღანეთში შექმნილი ჩიხური მდგომარეობიდან თავის დასაღწევად, ჩამოთვლილი ქვეყნები პოლიტიკური, სამხედრო, ეკონომიკური თვალსაზრისით ვითარდებიან და სულ უფრო ომახიანად აცხადებენ მსოფლიოში საკუთარი ადგილის დამკვიდრების სურვილს. ისინი იმასაც ამბობენ, რომ ერთპოლუსიანობა მიუღებელია და სწრაფად უნდა მოხდეს მისი მრავალპოლუსიანობით, რეგიონალიზმით შეცვლა. დიდი რვიანის ბოლო შეხვედრაზე რუსეთის პრეზიდენტმა ვაშინგტონის ინტერესების საწინააღმდეგოდ, მსოფლიოს მონეტარულ სისტემაში, სადაც ჯერაც დოლარი დომინირებს, რეგიონული ვალუტის შემოღების წინადადება დააყენა.

კაცობრიობის ისტორიაში არაერთხელ მომხდარა იმპერიების აღზევება და დაცემა. ანალოგიურის მომასწავებელია მსოფლიოში შექმნილი ვითარება, მსოფლიო ლიდერი ხანგრძლივი ომებით დასუსტებული, დოლარდაცემული, ეკონომიკაგაუარესებული, ერთობ მძიმე განსაცდელის წინაშე დგას. მსოფლიო ჰეგემონი თმობს პოზიციებს და სურს თუ არა, უნდა შეეგუოს ვითარებას. უკან სვლის პროცესი არაერთი წელი გაგრძელდება და არც იოლად ჩაივლის. პრიორიტეტული პოზიციების დათმობა ძნელი საქმეა. ისტორიაში ისიც კარგადაა ცნობილი, რომ თავდაცვისთვის თავდასხმა შესანიშნავი საშუალებაა, რასაც მტკიცე საყრდენი — გამალებული შეიარაღება უზრუნველყოფს. **გამალებული შეიარაღების ახალი ეტაპი, ფერად-ყვავილოვანი რევოლუციების აგორების პროცესი, პრიორიტეტული პოზიციების მოპოვებისათვის ბირთვული ქოლგის მეორე ეტაპის (ჩეხეთი და პოლონეთი) სამუშაოების განხორციელება, ნატოს აღმოსავლეთით გაფართოება, ჰეგემონიზმის შენარჩუნებისათვის გადადგმული ნაბიჯებია. რაკეტსაწინააღმდეგო სისტემა არა მარტო რუსეთ-ჩინეთს და ირანს აკონტროლებს, არამედ სავარაუდო სამხედრო დაპირისპირების შემთხვევაში უდიდეს პრიორიტეტს ანიჭებს აშშ-ს. ვაშინგტონ-მოსკოვის ტელეეკრანული მტლაშა-მტლუშის ფონზე ურთიერთდაეჭვებული მხარეები ერთმანეთის საწინააღმდეგო სამხედრო-სტრატეგიულ გეგმებს ქსოვენ.** ვაშინგტონი მოსკოვს ეფიცება, რომ რაკეტსაწინააღმდეგო სისტემა ირანის რაკეტების საწინააღმდეგო წამალია, ისე, როგორც ნატოს აღმოსავლეთით გაფართოება წაადგება რუსეთს. რუსეთს საწინააღმდეგო მოსაზრება აქვს, რაც ერთი წლის წინ პუტინმა მიუნჰენში გაახმიანა. სიყტვას მძლავრი ანტირუსული რეაქცია მოჰყვა. მიუნჰენის ატმოსფერო დღესაც ტრიალებს და მომავალშიც იტრიალებს. პუტინის მიუნჰენის სიტყვა ახალი „ცივი ომის“ დასაწყისად მოინათლა, თუმცა ამერიკის ადმინისტრაციის განცხადებით, მას არავითარი კავშირი არ აქვს უინსტონ ჩერჩილის ფულტონში წარმოთქმულ სიტყვასთან, რომელიც მსოფლიოში ცივი ომის დასაწყისად ითვლება.

მრავალი ათეული წელი დასჭირდა მსოფლიოს, თავი დაეღწია „ცივი ომის“ პერიოდისგან. აშშ-მა ტრილიონობით დოლარი შესწირა საბჭოეთის ნგრევას და ბოლოს თვითონაც ქანცგაწყვეტილმა, როგორც იქნა წარმატებას მიაღწია, მაგრამ, როგორც ჩანს, მცირე ხნით. საბჭოეთის მემკვიდრე რუსეთი არ თმობს პოზიციებს. მისი ინტერესები მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში ფართოვდება, ხოლო ისტორიულ ადგილებში, მათ შორის კავკასიაში, როგორც მედვედევმა განაცხადა — იყო და იქნება! ვაშინგტონ-მოსკოვის სიტყვიერი დაპირისპირება უდავოდ გამოიღებდა შედეგს (ცხადია ნეგატიურს) მსოფლიოს ნებისმიერ კუთხეში, სადავო საკითხის აღმოცენების შემთხვევაში. სამწუხაროა, რომ ასეთად საქართველო აღმოჩნდა. ბუშის მიერ დემოკრატიის შუქურად აღიარებული სააკაშვილისეული საქართველო ოთხი წელია თვალში არ მოსდის რუსეთს, თუმცა ისიც უნდა ითქვას, რომ კრემლმა 2003 წლის ნოემბრიდან დაწყებული მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა სააკაშვილის სავარძლის განმტკიცებისთვის. გავიხსენოთ რუსი მაღალჩინოსნის ი. ივანოვის იმდროინდელი ვიზიტები საქართველოში. ობიექტურობიდან გამომდინარე, ზოგი რამ საქართველოს ახალგაზრდა ხელისუფალთა მოჭარბებულად ემოციური განწყობის ბრალიცაა, თუმცა ამაზე სხვა დროს. მედვედევ-პუტინის ხელისუფლებას არ სურს პოზიციების შესუსტება, ისე, როგორც ბუშის ადმინისტრაციას და ამ ჭიდილში საქართველო იჭყლიტება. ვერავითარი ჰუმანიტარული დახმარება ვერ აანაზღაურებს ელვისებური ომის მსხვერპლს. არაერთმა ოჯახმა საკუთარ თავზე იწვნია დიდი ჭიდილით გამოწვეული უბედურება. ტყვიაგადარჩენილებმა დევნილობა და უსახლკარობა.

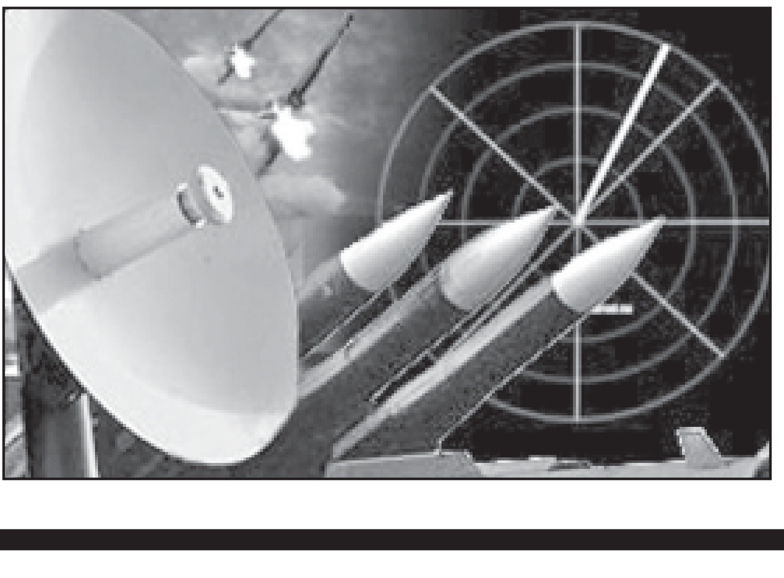

ჰამლეტ ჭიპაშვილი,
პოლიტოლოგი.

რას წერენ ჩვენზე

რუსეთის სახელმწიფოს „ორთავიანობით“ დასავლეთი საგონებელშია ჩავარდნილი

როდესაც აგვისტოს დასაწყისში საფრანგეთის პრეზიდენტი ნიკოლა სარკოზი სასწრაფოდ ჩაფრინდა მოსკოვში, რათა გამხდარიყო შუამავალი საქართველოს გამო შექნილ კრიზისში, მან აღმოაჩინა, რომ რუსეთის ახალი პრეზიდენტი დიმიტრი მედვედევი ინარჩუნებს სიმშვიდეს და ოპტიმისტურადაც კი ეპყრობა მოწესრიგების პერსპექტივებს.

მაგრამ, როდესაც სარკოზი დაელაპარაკა ვლადიმერ პუტინს, ექს-პრეზიდენტს, ამჟამად კი პრემიერ-მინისტრს, საუბრის ტონი კარდინალურად სხვაგვარი გახდა. როგორც მოგვიანებით სარკოზიმ პრეზიდენტ ბუშს კერძო საუბარში აცნობა, პუტინმა მძვინვარებით დაგმო საქართველოს მოქმედება, უწოდა მას მხეცური და გამოთქვა აგრეთვე ისე ღრმა ანტიპატია საქართველოს ხელმძღვანელობის მისამართით, რომ მოგვეჩვენა, მისთვის ომი დაკავშირებულია პიროვნულ ზიზღთან.

ეს ისტორია, რომელიც სარკოზიმ აცნობა პრეზიდენტ ბუშს ტელეფონით 13 აგვისტოს, გახდა კიდევ უფრო საგონებელში ჩასაგდები ვაშინგტონისათვის. გაურკვეველია, როგორი ურთიერთობა უნდა გვქონდეს მოსკოვის დღევანდელ ორთავიან ხელმძღვანელობასთან, სადაც პუტინი, თუმცა რჩება დომინირებულ პარტნიორად, ფორმალურად ასრულებს ხელქვეითის როლს. ამერიკელი და ევროპელი ოფიციალური პირების სიტყვებით, ეჭვი არ არის, რომ რეალური ხელისუფლება რჩება პუტინის ხელში. მაშასადამე იგი წყვეტს, თუ როგორ იქნეს წარმართული კონფლიქტი და როგორ დამთავრდეს იგი. მაგრამ მათ ვალდებულად ჩათვალეს დაემორჩილონ დიპლომატიურ ოქმს, რომელიც მოითხოვს მოლაპარაკებებს უპირატესად მედვედევთან.

„უცნაური წყვილია“, – თქვა მედვედევსა და პუტინზე საფრანგეთის ხელისუფლების ერთმა წარმომადგენელმა, რომელმაც ისურვა დარჩენილიყო ანონიმად, ვინაიდან სარკოზისთან საუბარი ითვლება კონფიდენციალურად.

ამერიკის ადმინისტრაციაში აღიარებენ, რომ ბოლომდე ვერ გარკვეულან, თუ როგორ გამოიყურება ძალების განლაგება რუსეთის ხელმძღვანელობაში.

საერთოდ, მედვედევმა ხელი მოაწერა ხელშეკრულებას ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ, სადაც არის მოწოდება საქართველოდან რუსეთის ჯარების გაყვანის შესახებ, მაგრამ ჯერჯერობით ძალიან გაურკვეველია, შეასრულებს თუ არა მოსკოვი ამ პირობებს სრულად. ოთხშაბათს რუსეთის ჯარებმა კიდევ უფრო გაამყარეს თავიანთი საბრძოლო პოზიციები საქართველოს ტერიტორიაზე. ზოგიერთ ამერიკელ ოფიციალურ პირს მიაჩნია, რომ პუტინმა, შეიძლება შეცვალა მედვედევის განკარგულება, ვინაიდან პრემიერი, ალბათ, არ იზიარებს მედვედევის მოჩვენებით შეშფოთებას ომის გამო.

რასაკვირველია, ძირითადი მიზეზები კონფლიქტებისა საქართველოში დაკავშირებულია საზღვრებთან და ეროვნებათშორის ურთიერთობებთან, რუსეთის შეურაცხყოფილ სიამაყესთან და ბრძოლასთან ხელისუფლებისათვის გლობალურ პოლიტიკაში. მაგრამ სირთულეები ორთავიან რუსულ ხელისუფლებასთან ურთიერთობაში გარკვეულწილად გაამწვავებენ კრიზისს ახალი და ვრცელი ასპექტით.

„ჩვენ სახეზე გვაქვს პუტინის ომი, გარკვეული დროის განმავლობაში კი ჩვენ გვქონდა აგრეთვე მედვედევის მშვიდობა, – განმარტავს სარა ი.მენდელსონი, ვაშინგტონის ერთ-ერთი ინსტიტუტის რუსეთისა და ევრაზიის განყოფილების მეცნიერი მუშაკი. – ძნელია რაიმეს გარკვეულად თქმა. ცხადია, მხოლოდ, რომ საჭესთან დგას პუტინი. ეს, უეჭველია, ართულებს დიპლომატების მუშაობას“.

სტივენ ლი მეიერსი,
ტომ შენკერი

The New York Times

თურქეთმა აშშ-ის გემები საქართველოში გაუშვა

ანკარის ხელისუფლებამ ოთხშაბათს ნება დართო ამერიკის შეერთებული შტატების სამ გემს გაევლოთ ბოსფორის სრუტე ტვირთით საქართველოსთვის.

ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტის მონაცემებით, საკითხი ეხება ორ გემს ჰუმანიტარული ტვირთით და ერთ სასაზღვრო დაცვის კატარღას.

ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტის წარმომადგენელმა რობერტ ვუდმა ამასთან ერთად აღნიშნა, რომ თურქეთის სრუტეებით გავლილი გემები – ეს მოცურავე ჰოსპიტალები კი არაა, რის შესახებაც ვაშინგტონი ადრე სთხოვდა ანკარას შავ ზღვაში გასატარებლად.

ვუდის სიტყვებით, შეერთებული შტატები აწარმოებს მოლაპარაკებას თურქეთთან ჰუმანიტარული ტვირთის ტრანზიტის შესახებ საქართველოსათვის.

რამდენიმე დღის წინათ თურქეთის ხელისუფლებამ არ გაუშვა მის კონტროლირებად ბოსფორის სრუტეში ორი ამერიკული მცურავი ჰოსპიტალი, რომლებიც, ვაშინგტონის სიტყვებით, გათვალისწინებული იყო საქართველოსათვის დახმარების გასაწევად.

თურქებმა განაცხადეს, რომ გემების გაბარიტები საშუალებას არ იძლეოდა მათი გასვლისათვის ხმელთაშუა ზღვიდან შავ ზღვაში, ისე რომ არ შექმნოდა საფრთხე დანარჩენ ნაოსნობას.

ძირითადი ჰუმანიტარული დახმარება საქართველოში ამერიკის შეერთებული შტატებიდან აქამდე შემოდიოდა საჰაერო გზით.

ამისათვის მოქმედებდა სამხედრო-სატრანსპორტო ავიაცია. საქართველოსთავის ჰუმანიტარული დახმარების გაწევა ხდება ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტის ჯორჯ ბუშის განკარგულებით. მან, კერძოდ, აღნიშნა, რომ ტვირთის გადატანას განახორციელებდა სამხედრო-საჰაერო ძალები და სამხედრო-საზღვაო ფლოტი.

ბუშმა აგრეთვე განაცხადა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედროები გაიგზავნებოდნენ კონფლიქტის ზონაში ჰუმანიტარული მისიით.

რუსული მხარე ეჭვს გამოთქვამდა თბილისში მიწოდებული ტვირთის შემადგენლობის გამო.

მოსკოვში ბრიფინგზე გამოსვლის დროს რუსეთის გენერალური შტაბის უფროსის მოადგილემ ანატოლი ლოგოვიცინმა მოუწოდა ამერიკის შეერთებულ შტატებს, ეცნობებინა თავისი მიწოდებული ტვირთის შესახებ.

„რატომ არ უნდა ავხადოთ ფარდა იმას, თუ რა მიგაქვთ იქ? ჩვენ, რუსეთს, ეს პრინციპულად გვაღელვებს“, – აღნიშნა გენერალმა.

„მოდით ვთხოვოთ ამერიკის მხარეს, რათა თქვენც დარწმუნდეთ – ჰუმანიტარულია თუ არა ის ტვირთი, რომელიც მათ ჩააქვთ საქართველოში სატრანსპორტო ავიაციით?“, – უთხრა გენერალმა ლოგოვიცინმა ჟურნალისტებს.

სამხედრო კონფლიქტის შედეგად დაზარალებულთა ჰუმანიტარული დახმარების თაობაზე ტრანსპორტის უსაფრთხოების შესახებ მოსკოვსა და თბილისს მოწოდებით მიმართა გაეროს ხელმძღვანელობამ.

BBC RUSSIAN.com

რა გვინდა?

საქართველოს კონფლიქტი რომ ყოფილიყო ოლიმპიური შეჯიბრება, ოქროს მედალს მიიღებდა რუსეთის პრემიერ-მინისტრი ვლადიმერ პუტინი – მხეცური უგუნურებისათვის. მეორე ადგილს იდიოტური განუსჯელობისათვის დაიკავებდა საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი. ბრინჯაო შეხვდებოდა ამერიკის შეერთებული შტატების საგარეო-პოლიტიკურ უწყებას კლინტონისა და ბუშის დროს – გასაოცარი სიბეცისათვის.

დავიწყოთ ჩვენგან. საბჭოთა კავშირის შემდეგ მე ვიყავი მათ შორის, ვინც გამოდიოდა ნატოს გაფართოების წინააღმდეგ. ამ ბანაკის იდეოლოგები იყვნენ ჯორჯ კენანი, „შეკავების“ თეორიის მამა, სენატორი სემიუელ ნანი და საგარეო პოლიტიკის სპეციალისტი მაიკლ მანდელბაუმი.

ჩვენ გვეგონა, რომ ახლა, როდესაც, როგორც იქნა, დავამხეთ საბჭოთა კომუნიზმი და გავხდით რუსეთში დემოკრატიის ჩასახვის მოწმენი, მთავარი ამ საქმეში იყო დავხმარებოდით ამ დემოკრატიას, რომ განმტკიცებულიყო და ხელი შეგვეწყო რუსეთის ინტეგრაციისათვის ევროპასთან. რისთვის ვიბრძოდით ცივი ომის წლებში – იმისთვის ხომ არა, რომ ახალგაზრდა რუსებს ჰქონოდათ შანსი თავისუფლებისა და დასავლეთთან ინტეგრაციისათვის, რომ ახალგაზრდა ჩეხებს, ქართველებსა და პოლონელებს იგივე შანსი მისცემოდათ? ხომ არ ყოფილა რუსეთის დემოკრატიის განმტკიცების ამოცანა უფრო დიდი საქმე, ვიდრე ჩეხეთის სამხედრო-საზღვაო ფლოტის შეერთება ნატოსთან?

ეს ყველაფერი ასეა, ვამტკიცებდით ჩვენ იმიტომ, რომ ერთ-ერთი ყველაზე დიდი ამოცანა, რაც იდგა მსოფლიო გაერთიანების წინაშე – ურუსეთოდ ამ პრობლემების გადაჭრა შეუძლებელი იყო – პირველ რიგში ეს ეხებოდა ირანსა და ერაყს. რუსეთი აღარ აპირებდა ხელახლა შეჭრას ევროპაში. აღმოსავლეთ ევროპის სახელმწიფოები კი მოახდენდნენ ინტეგრირებას დასავლეთის სამყაროსთან ევროკავშირში მიღების მეშვეობით.

არა, თქვა ხალხმა, რომელიც პასუხს აგებდა საგარეო პოლიტიკაზე კლინტონის დროს, ნატოს ექსპანსიით ჩვენ რუსებს ყელში წავავლებთ ხელს, ვინაიდან მოსკოვი სუსტია და ისინი ამას შეეჩვევიან. რუსეთს ასეთი გზავნილი გადაეცა: ჩვენ გვინდა, რომ თქვენ იქცეოდეთ, როგორც დემოკრატები, მაგრამ თქვენთან ჩვენ გვექნება ისეთი ურთიერთობა, თითქოს თქვენ ისევ საბჭოთა კავშირში იყოთ. თქვენთვის დამთავრდა ცივი ომი, მაგრამ ჩვენთვის არა.

„საგარეო-პოლიტიკური უწყება კლინტონისა და ბუშის დროს მოქმედებდა ორი ცრუ გზავნილის საფუძველზე – ამბობს მანდელბაუმი. – ჯერ ერთი, რუსეთი ბუნებით მტრულადაა განწყობილი და რომ ცივი ომის დამთავრება ვერ შეცვლიდა ამ სიტუაციას, მაშასადამე, უნდა გავაფართოოთ სამხედრო ალიანსი მისი საზღვრების მიმართულებით. მიუხედავად მთელი ასეთი ლაყბობისა ნატოს გამოყენების შესახებ დემოკრატიის წინ წაწევისათვის, ალიანსის ექსპანსია წარმოადგენს გონივრულს, როგორც რუსეთის აგრესიულობის გარდაუვალობის რწმენის შედეგი – განსაკუთრებით იმის გათვალისწინებით, რომ ნატოსთან შეერთებაზე რუსებს უარი უთხრეს. მეორე ვითარება იყო ის, რომ რუსეთი ყოველთვის იყო ძალიან სუსტი, რათა წარმოედგენდეს საფრთხეს ალიანსის ახალი წევრებისათვის, ასე რომ, ჩვენ არასოდეს მოგვიწევს ჯარების გაგზავნა მათ დასაცავად. ჩვენგან არავითარი დანახარჯები არ იქნება საჭირო. ორივე შემთხვევაში ისინი შეცდნენ“.

დამცირების გარეშე, რაც ნატოს ექსპანსიამ მიაყენა რუსეთს, შეუძლებელი აღმოჩნდებოდა ელცინის მიერ პუტინის ამაღლება. ხოლო ამერიკის დამღუპველმა სწრაფვამ ნავთობისაკენ, საშუალება მოგვცა გაზრდილიყო ფასები იმ დონემდე, რის წყალობითაც პუტინმა მიიღო შესაძლებლობა – მოეხდინა ზემოქმედება ამ დამცირების ხარჯზე. ეს გადამწყვეტი დეტალია.

მიუხედავად ამისა, დღეს ჩვენ მხარი უნდა დავუჭიროთ ყველა დიპლომატიურ ძალისხმევას, რომლებიც მიმართულია საქართველოში რუსეთის შეჭრის შეჩერებასთან. საქართველოში სათავეს იღებს საბაზრო დემოკრატია და არ შეიძლება იდგე და უყურებდე, თუ როგორ ანგრევენ მას. მაგრამ იმის უარყოფაც უაზრობაა, რომ სააკაშვილის გადაწყვეტილების შემდეგ, გაეგზავნა ცხინვალში თავისი ჯარები, პუტინს გაუჩნდა შესანიშნავი საბაბი აემოქმედებინა თავისი ფოლადის მუშტი.

როგორც მაიკლ დობსმა აღნიშნა, „8 აგვისტოს ღამით სააკაშვილმა გასცა ბრძანება, დაეწყოთ ცხინვალის საარტილერიო შეტევა და გაგზავნა იქ ჯავშანტექნიკის კოლონა ქალაქის ასაღებად. ალბათ, მას იმედი ჰქონდა დასავლეთის მხარდაჭერისა რუსეთის მასშტაბური საპასუხო მოქმედებების წინააღმდეგ. ეს იყო კოლოსალური შეცდომა“.

ჟურნალი „ეკონომისტი“ კი წერდა, რომ „სააკაშვილი – თავშეუკავებელი ნაციონალისტია“. სამხრეთ ოსეთზე შეიარაღებული თავდასხმა „იყო უგუნურობა და შეიძლება დანაშაულებრივი ნაბიჯი. მაგრამ იგი, პუტინისაგან განსხვავებით, მთლიანად უძღვებოდა ქვეყანას დემოკრატიული გზით, ებრძოდა კორუფციას და მიაღწია ეკონომიკის სწრაფ ზრდას, რომლის საფუძველშიც იყო არა მაღალი ფასები ნავთობზე და გაზზე, როგორც უმეტესად ხდება ამჟამად რუსეთში“.

აი, ამიტომ იმსახურებს პუტინი ოქროს მედალს მხეცობისათვის. ნატოს ექსპანსიაც იქნებოდა უგუნური ნაბიჯი. პუტინმა ისარგებლა იმით, რომ მოეგუდა რუსეთში დემოკრატია. მაგრამ ამჯერად იგი თავბრუდახვეულია ნავთობ დოლარების სიმძლავრით – სულ ერთია, საქმე შეეხება საქართველოში შეჭრას, თუ დასავლეთის საფინანსო დაშინებას.

თუ იგი არ შეცვლის თავის საქციელს, ეს აიძულებს რუსეთის ყველა მეზობელს მიაღწიოს მოსკოვის მოსარჩლეობას, ევროპელებს კი – გაორკეცებული ენერგიით ეძებონ რუსული ნავთობისა და გაზის ალტერნატივა. ეს ერთ საათში როდი მოხდება, მაგრამ დროთა განმავლობაში რუსეთს მოუწევს სულ უფრო ღრმად დაიწყოს სანგრების თხრა, რის შედეგადაც აღმოჩნდება კიდევ უფრო დიდ იზოლაციაში, გახდება უფრო საშიში და ნაკლებად კეთილსაიმედო. ყველა ჩამოთვლილი მიზეზის გამო რუსეთისათვის გონივრული იქნებოდა, კიდევ ერთხელ ღრმად მოეფიქრებინა პუტინის ქართული გამბიტი. თუ ის ყურს უგდებს ამ რჩევას, ჩვენი მხრიდან გონივრული იქნებოდა კიდევ ერთხელ დავფიქრებულიყავით, თუ საით მივყავართ ჩვენს პოლიტიკას რუსეთთან ურთიერთობაში – და ნამდვილად გვსურს 21-ე საუკუნეში რუსეთის შეკავება ზუსტად ისე, როგორც მე-20 საუკუნის უდიდეს ნაწილში ვეწეოდით საბჭოთა კავშირის შეჩერებას.

ტომას ლ.ფრიდმანი

The New York Times

ეპოქა

სერგეი კრემლიოვი

ლავრენტი ბერია – XX საუკუნის საუკეთესო მენეჯერი

ჯალათი თუ ბინძური პოლიტიკური შეთქმულების მსხვერპლი?!

ახლა სტალინი აღარ იყო, ამიტომ მავზოლეუმის ტრიბუნაზე გარდაუვალი ჩანდა აქეთ-იქით გადაადგილებანი, თუმცა უკვე დაწყებულიც. და მაინც, 1953 წლის მარტში ტრიბუნაზე მდგართა მომავალი ბურუსით გახლდათ მოცული. და მათ არ შეეძლოთ, არ ეფიქრათ — მაინც როგორი იქნება მომავალი?

დღეს ჩვენ ვიცით პასუხი ამ კითხვაზე: ჯერ კიდევ 1953 წლის პირველ მაისს უმაღლესი ხელმძღვანელობის შემადგენლობა, რომელიც სადღესასწაულო ტრიბუნაზე იყო, მარტის შემადგენლობისაგან არ გამოირჩეოდა.

მაგრამ უკვე იმავე წლის 7 ნოემბრის ტრიბუნაზე ბერია აღარ იყო — 26 ივნისს დააპატიმრეს.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმზე (1953 წლის 2–. ივლისიძ ის გარიცხეს პარტიიდან „გამყიდველური მოქმედებებისათვის, რომელთა მიზანი იყო საბჭოთა სახელმწიფოს" შერყევა და დაადგინეს სასამართლოსთვის გადაცემა, „როგორც პარტიისა და სახელმწიფოს მტრისა".

1953 წლის 8 აგვისტოს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეხუთე სესიამ დაამტკიცა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება „ლ.პ.ბერიასთვის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის უფლებამოსილების ჩამორთმევის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილის პოსტიდან და სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრის პოსტიდან მოხსნის შესახებ და სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოსთვის ლ.პ.ბერიას დანაშაულებრივი მოქმედებების შესახებ საქმის გადაცემის შესახებ".

გავიდა ოთხი წელი, დადგა 1957 და ტრიბუნიდან წავიდნენ „ანტიპარტიული ჯგუფის" ხელმძღვანელები მოლოტოვი, კაგანოვიჩი, მალენკოვი, წავიდნენ მათი მხარდამჭერები პერვუხინი და საბუროვი.

გამოუსწორებელ „სტალინელობაზე" უარის თქმამ არ უშველა ბულგანინსა და ვოროშილოვს. შვიდი წლის შემდეგ კი ტრიბუნიდან უსახელოდ წავიდა თვით ნიკიტა ხრუშჩოვიც.

ყველაზე დიდხანს იქ დარჩა მიქოიანი — 1966 წლის მარტამდე.

ერთნი მიდიოდნენ მავზოლეუმის ტრიბუნიდან, სხვები მოდიოდნენ, იცვლებოდა ნომენკლატურული კონიუნქტურა, იცვლებოდა იმათი პოლიტიკური სიმპათია, ვისაც ტრიბუნის ცენტრი ეკავა. მუშათა ქალაქ ლუგანსკს, რომელსაც 1935 წელს ვოროშილოვგრადი ეწოდა, 1958 წელს დაუბრუნეს ძველი სახელწოდება, რათა 1970 წელს კვლავ დაერქმიათ მისთვის ვოროშილოვგრადი, რომ წლების შემდეგ ისევ ლუგანსკი გამხდარიყო. რაღაც ამგვარი რამ ხდებოდა ძველ რიბინსკთან დაკავშირებითაც, რომელსაც ოთხჯერ შეეცვალა სახელი: რიბინსკი-შჩერბაკოვი, შჩერბაკოვი-რიბინსკი, რიბინსკი-ანდროპოვი და, ბოლოს, კვლავ რიბინსკი.

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ" № 155-156.

როცა ქართველობა ერთადერთ მთავარ დანაშაულად იქცა...

და მადლი როგორ გახდა მატლი

მაგრამ 1953 წლის მარტის ნიმუშის ტრიბუნიდან წასული ლავრენტი ბერიას სახელი არავის არასოდეს დაუბრუნებია ქვეყნის ცხოვრებაში.

მხოლოდ „გარდაქმნის" დასაწყისში მოიპოვა მან გახმაურებული სახელი, თუმცა, მხოლოდ იმისთვის, რომ საზოგადოების „პროგრესული" და „პოლიტიკაში დაწინაურებული" ფენების თვალში გამხდარიყო „სისხლიანი ტირანიისა და ტოტალიტარიზმის შემზარავ განსახიერებად".

მაგრამ რა მოხდებოდა, თუ ლავრენტი ბერია არა თუ არ წავიდოდა სახელმწიფოს მთავარი ტრიბუნიდან, არამედ მყარად დაიჭერდა მის ცენტრს? დაიჭერდა მრავალი წლის განმავლობაში. იგი ხომ ურიგო სპორტსმენი არ ყოფილა, არ ეწეოდა, არ ჰქონდა მიდრეკილება სპირტიანი სასმელებისადმი, მიუხედავად ჭორებისა, არც ქალებისათვის იკლავდა თავს... ასე რომ შეეძლო დიდხანს ეცოცხლა.

ვთქვათ, სამოცდათხუთმეტი წლის ასაკამდე.

ესე იგი შეიძლებოდა გარდაცვლილიყო სწორედ 1976 წელს, როდესაც მომავალ ოთხგზის საბჭოთა კავშირის გმირს ლეონიდ ბრეჟნევს მის სამოცდაათ წლისთავთან დაკავშირებით აჩუქებდნენ გმირის მეორე ვარსკვლავს საბჭოთა კავშირის მარშლის ვარსკვლავთან კომპლექტში.

მაგრამ ბერია იყო დაპატიმრებული, იზოლირებული და დახვრეტილი. იმასთან დაკავშირებით კი, თუ როგორ და როდის მოხდა ეს, არის რამდენიმე ვერსია, მაგრამ ამჯერად მათზე არ შევჩერდებით.

სტალინის „უცნაური" სიკვდილი

სტალინის გარდაცვალების ოფიციალური თარიღია 1953 წლის 5 მარტი. ხოლო ოფიციალური დიაგნოზი მთელი სინკლიტისა (უმაღლეს თანამდებობის პირთაძ, სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს ხელმძღვანელობიდან და ელიტური ექიმებისა, სავსებით სწორია, რაიმე სამედიცინო გაურკვევლობის გარეშე.

სხვათა შორის, სინკლიტის შესახებ... 4 მარტს გაზეთებში გაჩნდა პირველი სამთავრობო ცნობა სტალინის ავადმყოფობის შესახებ, სადაც ნათქვამი იყო, რომ 2 მარტის ღამით მას ტვინში ჩაექცა სისხლი და „სტალინის სამკურნალოდ მოწვეული არიან საუკეთესო სამედიცინო ძალები". რა ძალები იყვნენ ისინი? სტალინის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ დაწვრილებითი ბიულეტენი გამოქვეყნდა 1953 წლის 5 მარტს „პრავდაში", რომელსაც ხელს აწერდნენ ქვეყნის სამედიცინო დარგის ხელმძღვანელები. მაგრამ ისტორია სტალინის გარდაცვალებასთან დაკავშირებით ბნელითაა მოცული, როგორც მიტოვებული მიწისქვეშა ჯურღმული. სტალინი ხომ აშკარად მოკლული იყო და აშკარად ხრუშჩოვის სანქციით, ანდა ხრუშჩოვის პირადი მონაწილეობით მოწამვლის საფინიშო აქტში. „ისტორიკოს" ნიკოლაი ზენკოვიჩს თუ დავუჯერებთ, ხრუშჩოვს თავისი მმართველობის ბოლოს წამოსცდა, რომ თავიდან ჩამოიშორა სტალინი.

მაგრამ ზენკოვიჩი არასაიმედო ისტორიკოსია. ყოფილი „სკკპ ცენტრალური კომიტეტის შინაგანი ქრონიკიორი", როგორც მისი წიგნების ანოტაციებიდან ჩანს, ძალიან ხშირად ანალიზის ნაცვლად ჭორების შეგროვებით იყო დასაქმებული. მაგრამ როგორი ჭორებისა! რად ღირს, თუნდაც, მის მიერ ილია ერენბურგის მოთხრობა 2005 წელს გამოცემულ წიგნში „ცრუმორწმუნეობა, ფალსიფიკაცია, კომპრომატი"!

ერენბურგმა, თითქოს, ხრუშჩოვის კრემლის სანქციით, ფრანგ ფილოსოფოს ჟან-პოლ სარტრს უამბო, რომ საქმე ასე იყო:

ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის სხდომა გაიმართა 1953 წლის 1 მარტს და მასზე კაგანოვიჩმა ძველი პოლიტბიუროს ყველა წევრის (ბერიას გარდაძ მხარდაჭერით მოითხოვა სტალინისგან გაერთიანებული კომისიის შექმნა ექიმების საქმის გამოკვლევისათვის და სტალინის მიერ გაცემული განკარგულების გაუქმება ყველა ებრაელის სსრ კავშირის ცალკეულ ზონებში დეპორტაციის შესახებ.

სტალინი, თითქოს, გაბრაზდა და დაიწყო ქუჩური გინება, მაგრამ მიქოიანმა, თითქოს, განაცხადა, რომ, თუ ისინი (ფაქტობრივი შეთქმულებიძ ნახევარი საათის განმავლობაში არ გავლენ ამ შენობიდან თავისუფლები, არმია დაიკავებს კრემლს. ამის შემდეგ სტალინი დატოვა ბერიამაც, კაგანოვიჩმა კი ნაკუწებად აქცია ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრობის ბილეთი და სტალინს სახეში შეაყარა. ამის შემდეგ სტალინს დამბლა დაეცა, დავარდა უგონოდ, 2 მარტის დილის 6 საათზე კი უკვე მომაკვდავისათვის გამოიძახეს ექიმი.

პატივცემულო მკითხველო! ეს ბოდვა არაა, არამედ ნ. ზენკოვიჩის წიგნის 180-181 გვერდების შინაარსია. მართალია, მას აქ მოჰყავს ციტატა მეორე „ქრონიკიორის" — ავტარხანოვისგან, თუმცა მოჰყავს, როგორც ისტორიული პარანოიის ნიმუში (ავტარხანოვი ასეთად მიიჩნევდა სტალინსძ...

თავად კაგანოვიჩმა თავის მემუარებში დაწერა, რომ სტალინი გარდაიცვალა მოულოდნელად. თუმცა, ფელიქს ჩუევის მოწმობით, რომელსაც ასე ხშირად მიმართავენ ხოლმე რუსი „ისტორიკოსები", კაგანოვიჩმა ოცდაათ წელზე მეტი ხნის შემდეგ ფელიქს ჩუევის შენიშვნის შემდეგ: „მე მგონია, რომ სტალინი მოკლეს", უპასუხა: „არ ვიცი"...

მაშინ ჩუევი შეეკამათა: „მოლოტოვს ასე მიაჩნდა", შემდეგ კი განაგრძო: „იცით, რა მითხრა მან მე?", „რა?, — იკითხა კაგანოვიჩმა. „1953 წლის 1 მაისს მავზოლეუმის თავზე, სადაც ბერია უკანასკნელად იდგა, მოლოტოვისთვის უთქვამს: „ის მე მოვიშორე თავიდან".

თუმცა ჩუევმა უმალვე უკან დაიხია და აღნიშნა, რომ, მოლოტოვის სიტყვებით, ბერიას ეს „შეეძლო განგებ ეთქვა თავის თავზე, რათა თავისი თავისათვის წონა შეეძინა"...

ძნელად, რომ ბერია ასე მოინდომებდა თავისი მნიშვნელობის ამაღლებას — მისი უფრო მეტი მნიშვნელობა თითქმის შეუძლებელი იყო. აი, მოლოტოვის პროვოცირება ლავრენტი პავლეს ძეს კი შეეძლო. ბერიამ ნამდვილად იცოდა, რომ სტალინი მოკლეს, მის მკვლელთა წრე კი მეტად შეზღუდული იყო. და გამოცდილი გამომძიებლისათვის ასეთი ზონდაჟი — როგორ რეაგირებას მოახდენს მოლოტოვი — სავსებით ბუნებრივი იქნებოდა. და დამახასიათებელია, რომ კაგანოვიჩისათვის მას არ უთქვამს: „მე ყველა თქვენგანი გადავარჩინე", თუმცა უკანასკნელ ხანებში სტალინის დამოკიდებულება კაგანოვიჩისადმი ისე თბილი აღარ იყო.

თუმცა, ჯერ არც ის არის ფაქტი, რომ ბერია ამას ეუბნებოდა მოლოტოვს. არა, ასე თუ ისე, მე ჩუევისა მჯერა, მაგრამ მოლოტოვს შეეძლო, რბილად რომ ვთქვათ, „ცილი დაეწამებინა" ბერიასათვის. გავიხსენოთ, თუ როგორი „აკურატულობით" გადასცა პარტიის ისტორიას თავისი მიმოწერა სტალინთან, აკურატულად ამოიღო — ასე ჩანს — იქიდანის წერილები, სადაც ბერია იყო ნახსენები. იქ ხომ ბერია მხოლოდ დადებითად იქნებოდა ნახსენები.

არ მინდა გადავღალო მკითხველი ზენკოვიჩისა და სხვა ავტარხანოვის მსგავს „მეზღაპრეთა" „ვერსიებით". ისინი ხომ მთელი სერიოზულობით ამტკიცებენ, რომ როდესაც სტალინი უგონოდ დაეცა, ბერიამ, თითქოსდა, აღტაცებით წამოიძახა: „ტირანი მოკვდა. ჩვენ თავისუფლები ვართ"!. მაგრამ უცებ სტალინმა თვალი გაახილა, და მუხლებზე დაცემულმა ბერიამ დაუწყო თხოვნა, მაპატიეო.

რით არ არის ეს შექსპირი მიხეილ ჟვანეცკის ინტერპრეტაციით!

ავტარხანოვ-ზენკოვიჩისა და კომპანიის „ზღაპრების" კვალობაზე, ჩემი ვერსია სტალინის გარდაცვალებასთან დაკავშირებით ბევრ რამეში ემთხვევა, მაგალითად, იური მუხინის ვერსიას, რომელიც მეტად სარწმუნოდ გამოიყურება. სხვათა შორის, ერენბურგსაც, ავტარხანოვსაც და ზენკოვიჩსაც დაეზარათ ჩაეხედათ კალენდარში და ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის სხდომა „დანიშნეს" კვირას, 1953 წლის 1 მარტი ხომ კვირა იყო. სამაგიეროდ ი.მუხინის ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ ორშაბათისათვის — 2 მარტისათვის დანიშნული იყო ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის სხდომა, ამტკიცებს მის სიმართლეს ირიბადაც და მთლიანადაც.

(გაგრძელება იქნება)

ოლიმპიადა

პეკინში მესამედ აჟღერდა ქართული ჰიმნი

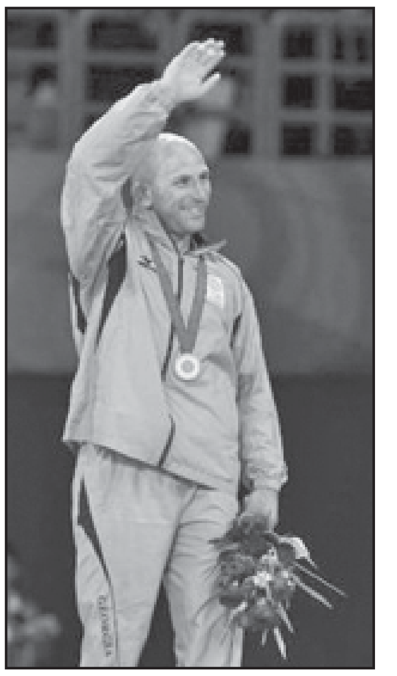

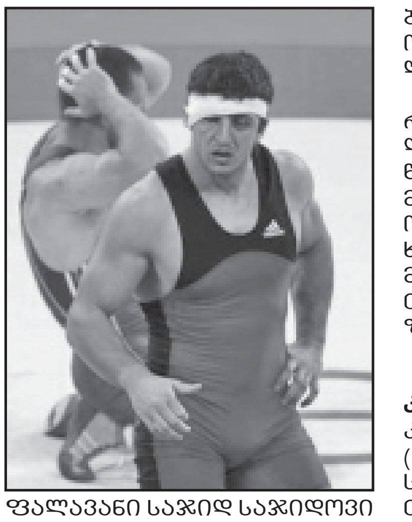

ბედნიერი დღე იყო გუშინ პეკინში ქართველებისთვის — კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე ავიდა გურჯაანელი რევაზ მინდორაშვილი, რომელმაც საქართველოს სპორტულ დელეგაციას მესამე ოქროს მედალი შესძინა. ბრინჯაოს მედალი კი გორელმა გიორგი გოგშელიძემ დაიმსახურა.

ნამდვილად ველოდით წარმატებას. გულის სიღრმეში ორ „ოქროსაც" ვგეგმავდით. ალბათ, ასეც იქნებოდა, ყაზახი ტიგიევი არასპორტული ილეთით რომ არ გასწორებოდა გოგშელიძეს...

84 კილოგრამ წონით კატეგორიაში ფავორიტებად რევაზ მინდორაშვილი და გიორგი კეტოევი ითვლებოდნენ. მოგეხსენებათ, გიორგი წარმოშობით ქართველია, გვარად ქეთიშვილი, რამდენიმე წელიწადია, რუსეთში ცხოვრობს და ამ ქვეყნის სპორტულ ღირსებას იცავს. ნაკრებიდან საქვეყნოდ ცნობილი ფალავანი საჯიდ საჯიდოვი ამოაგდო, ევროპისა და მსოფლიო ჩემპიონობაც მოასწრო. ნაკლებტიტულოვანი არც მინდორაშვილი გახლავთ — პლანეტის უძლიერეს ფალავნებთან ჭიდილსა და კონტინენტის პირველობებზე სამივე სინჯის მედალი აქვს მოპოვებული. მის მდიდარ კოლექციას მხოლოდ ოლიმპიური ჯილდო აკლდა. გუშინ ეს დანაკლისიც შეივსო. პირველ წრეში გერმანიის სახელით მოჭიდავე დავით ბიჩინაშვილი დაამარცხა, ნახევარფინალში კეტოევს სძლია და გადამწყვეტ პაექრობაში ტაჯიკ იუსუფ აბდუსალომოვს დაუპირისპირდა. პირველ პერიოდში ჩვენებურს ტაჯიკმა აჯობა 3:2, შემდეგ კი მინდორაშვილის შეჩერება მეტოქემ ველარ შეძლო — ორი პერიოდი ქართველმა მშრალად მოიგო და ოქროს მედალიც დაიმსახურა. მესამე ადგილზე კეტოევი (მან ბიჩინაშვილს სძლია „ბრინჯაოსთვის" ბრძოლაძ და უკრაინელი ტარას დანკო გავიდნენ.

96 კილოგრამ წონით კატეგორიაში მესამე ადგილს დასჯერდა გიორგი გოგშელიძე. გადამწყვეტ პაექრობაში მან კუბელი მიეჩელ ბატისტა დაამარცხა. მეორე ბრინჯაო აზერბაიჯანელ ხედაგ გასიმოვს ხვდა. ოქროს მედლისთვის ბრძოლაში რუსეთელმა შირვანი მურადოვმა ყაზახ ტაიმურაზ ტიგიევს სძლია.

* * *

თავისუფალი ჭიდაობა. 120 კგ. 1. არტურ ტაიმაზოვი (უზბეკეთიძ, 2. ბახტიარ ახმედოვი (რუსეთიძ, 3. დავიდ მუსულბესი (სლოვაკეთიძ და მარიდ მუთალიმოვი (ყაზახეთიძ.

ცურვა. ვაჟები. 10 კმ (ღია წყალიძ. 1. მარტინ ვან დერ ველდენი (ჰოლანდიაძ, 2. დავიდ დავისი (დიდი ბრიტანეთიძ, 3. ტომაზ ლუზი (გერმანიაძ.

აფროსნობა. ვარსკვლავი. 1. დიდი ბრიტანეთი, 2. ბრაზილია, 3. შვედეთი.

ხელბურთი. ქალები. ნორვეგია — კორეა 29:28, ჩინეთი — შვედეთი 20:19, რუმინეთი — საფრანგეთი 34:36.

ბალახის ჰოკეი. ვაჟები. ახალი ზელანდია — პაკისტანი 4:2, ბელგია — კანადა 3:0.

ფეხბურთი

კუპერმა მოგებით დაიწყო

გახსოვთ, უკანასკნელად როდის მოიგო საქართველოს ეროვნულმა ნაკრებმა გასვლითი მატჩი (ბუნებრივია, ფარელელ მეთევზეებთან მოპოვებულ გამარჯვებას არ ვგულისხმობთძ? ალბათ, იმასაც ძნელად თუ გაიხსენებთ, „ჯვაროსნებმა", ყოვლისშემძლე ტოტალიზატორის ენით თუ ვიტყვით, ტაიმბოლი როდის დასვეს, წაგებული პირველი ტაიმის შემდეგ მეტოქის დამარცხებას რომ გულისხმობს.

არგენტინელი მწვრთნელის ექტორ რაულ კუპერის სადებიუტო შეხვედრაში ნავსი გატყდა — რუსი ოკუპანტების აგრესიით გატანჯულ ქვეყანას ბიჭებმა მცირედი შვება სწორედ მაშინ მოჰგვარეს, როცა ყველაზე უფრო იყო საჭირო.

ისე არ გაგვიგოთ, თითქოს თანამემამულეთა თამაშში მხოლოდ დადებითი შეგვემჩნიოს. არავითარ შემთხვევაში — ამჯერადაც დიდი იყო ტექნიკური წუნი, რგოლებს შორის თითქმის მთლიანად გაწყვეტილი კავშირი კი დამატებით სირთულეებს ქმნიდა, მაგრამ ეს განსაკუთრებით უელსელებთან გამართული ბრძოლის პირველ ნახევარზე ითქმის.

მოგეხსენებათ, კვალიფიციური მწვრთნელი, ათწლეულების წინათ გავრცელებული აქსიომის მიხედვით, მეორე ტაიმს იგებს. სასიამოვნოა, რომ ამჯერად სწორედ ასე მოხდა — 2:1 (კუმასი; ყენია, გოცირიძეძ. ვიმედოვნებთ, კუპერის მიერ წარმატებით ჩაბარებულ ტესტს ეიფორია არ მოჰყვება და „მუნდიალ — 2010"-ის დამდეგი შესარჩევი ტურნირის დაწყებამდე დარჩენილ მცირე დროში ჩვენი გუნდი კიდევ უფრო შეიკვრება.

გთავაზობთ დანარჩენი ამხანაგური შეხვედრების შედეგებსაც: დანია-ესპანეთი 0:3, იტალია — ავსტრია 2:2, გერმანია — ბელგია 2:0, შვედეთი — საფრანგეთი 2:3, ინგლისი — ჩეხეთი 2:2, უკრაინა — პოლონეთი 1:0, სლოვაკეთი — საბერძნეთი 0:2, რუსეთი — ჰოლანდია 1:1, თურქეთი — ჩილე 1:0, იაპონია — ურუგვაი 1:3, უნგრეთი — ჩერნოგორია 3:3, ფინეთი — ისრაელი 2:0, ლიტვა — მოლდოვა 3:0, ბელორუსია — არგენტინა 0:0, ბოსნია — ბულგარეთი 1:2, ნორვეგია — ირლანდია 0:0, სლოვენია — ხორვატეთი 2:3, შვეიცარია — კვიპროსი 4:1, შოტლანდია — ჩრდილოეთ ირლანდია 0:0, პორტუგალია — ფარერები 5:0, რუმინეთი — ლატვია 1:0, ისლანდია — აზერბაიჯანი 1:1, ლუქსემბურგი — მაკედონია 1:4.

ჩემპიონი

ბოლტის ორგზის სასწაული

მხოლოდ პეკინში, სტადიონ „ჩიტის ბუდეში" შეკრებილი 91 ათასი მაყურებელი კი არა, მილიარდამდე გულშემატკივარი მთელს მსოფლიოში ადევნებდა თვალს იამაიკელი მორბენლის უსაინ ბოლტის ასპარეზობას 200 მეტრზე სირბილში. მან ხომ 100 მეტრზე სირბილში უკვე მოახდინა სასწაული — დღემდე არნახულ დროში — 9,69 წამში დაძლია დისტანცია და თანაც 0,03 წამით შეამცირა თავისივე ადრინდელი მსოფლიო რეკორდი.

თუ 100-მეტრიანი დისტანცია შედარებით „ახალი ხილი" იყო უსაინისთვის, 200 მეტრი მისი საყვარელი მანძილია და ბევრი წარმატებაც მოუპოვებია. გულ-

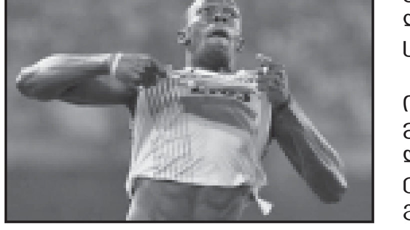

შემატკივრები მისგან ახალ სასწაულს მოელოდნენ და იმედი არც გასცრუებიათ. ბოლტმა „ფრთები გამოისხა" და ახალი მსოფლიო რეკორდიც დაამყარა — 19,30 წამი. ამით იამაიკელმა სტაიერმა მოხსნა 12 წლის წინანდელი ატლანტაში მაიკლ ჯონსონის რეკორდი — 19,32 წამი.

ვინ იცის, ასპარეზობის დროს ის ფიქრობდა თუ არა ამაზე, მაგრამ ფაქტობრივად დიდებული საჩუქარი მოუმზადა თავის თავს — გუშინ ის ხომ 22 წლის გახდა.

მოზაიკა

ინტერნეტი — ჩინეთის პრობლემა

ოლიმპიური თამაშების მასპინძლის — ჩინეთის მთავრობამ აკრძალა საინტერნეტო საიტების შექმნა, რომლებშიც მოხსენიებულნი იქნებიან ოლიმპიური ჩემპიონები (?!ძ, გამონაკლისს დაუშვებენ მხოლოდ თავად თამაშების გამარჯვებულთათვის.

შესაბამისი მოთხოვნა შევიდა ეროვნული სპორტული ასოციაციიდან, რის შემდეგ ინტერნეტის საქმიანობის გამაკონტროლებელმა ორგანოებმა შემოიღეს ეს წესი. ოქროსმედალოსნებს მიეცემათ თავიანთი გვერდების უფასოდ შექმნის

უფლება. ამავე დროს ოლიმპიადამდე შექმნილი იმ ყველა საიტის მფლობელს, რომელშიც მოხსენიებულია ჩემპიონთა სახელები, მიეცათ ოლიმპიელებისთვის მათი უფასოდ გადაცემის წინადადება. მაგალითად, ცნობილია, რომ წყალში ხტომაში ახლანდელი თამაშების ჩემპიონის გო ცზიანცზის სახელი თავის საიტებში გამოყენებული აქვს 9 ათას კაცს. თუმცა განკარგულებაში არაფერია ნათქვამი, თუ მაკონტროლებელი ორგანოები როგორ იმოქმედებენ ამ საიტების ავტორების მიმართ.

თუკი კოლექციონერი გქვია

უცნაურია, მაგრამ ფაქტია, რომ პეკინში დიდი მოთხოვნაა თამაშებზე უკვე გამოყენებულ ბილეთებზე. ადრე ვწერდით, რომ საკმაოდ დიდი თანხა გადაიხადეს ოლიმპიურ ჩირაღდანშიო. მაგრამ გამოყენებული ბილეთები?

თუმცა კოლექციონერებიდან არაფერია გასაკვირი. ინტერნეტშიც კი თამაშების დაწყების პირველ დღეებშივე გაჩნდა წინადადებები გამოყენებული ბილეთების შეძენაზე.

ჩინეთისა და აშშ კალათბურთის ნაკრებების 10 აგვისტოს შეხვედრის ბილეთები 300 იუანად იყიდება.

სხვა, შედარებით ნაკლებად საინტერესო შეჯიბრებების ბილეთებში კი ჩინელი კოლექციონერები დაახლოებით 50 იუანს (7,3 დოლარიაძ იხდიან.

ბუნებრივია, ყველაზე დიდი მოთხოვნაა ოლიმპიადის საზეიმო გახსნის ცერემონიის ბილეთებზე. მასში რამდენიმე ათას იუანს იხდიან, ამბობენ, რომ მათი ფასი უფრო გაიზრდება.

ამ ფორმებს თან უნდა დაერთოს, რომ აღნიშნული ფინანსური ანგარიშგება წარმოადგენს გამოქვეყნებული ფინანსური ანგარიშგების შესწორებულ ვერსიას.

ბანკი: სს "[illegible]"
თარიღი: 06.30.08

ცხრილი N1

		საანგარიშგებო პერიოდი			წინა წლის შესაბამისი პერიოდი		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ცხრილი N2

		საანგარიშგებო პერიოდი			წინა წლის შესაბამისი პერიოდი		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ცხრილი N3

		საანგარიშგებო პერიოდი			წინა წლის შესაბამისი პერიოდი		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ბანკი: სს "[illegible]"
თარიღი: 06.30.08

ცხრილი N4

		საანგარიშგებო პერიოდი	წინა წლის შესაბამისი პერიოდი
	[illegible]		
1	[illegible] 8%	18,28%	24,69%
2	[illegible] 12%	17,54%	24,72%
3	[illegible]	105,18%	119,69%
4	[illegible]		
	[illegible]		
5	[illegible]	2,98%	13,23%
6	[illegible]	0,98%	2,73%
7	[illegible]	1,43%	-0,65%
8	[illegible]	1,98%	10,60%
9	[illegible] (ROA)	-0,72%	-3,88%
10	[illegible] (ROE)	-2,79%	-8,79%
	[illegible]		
11	[illegible]	14,13%	1,99
12	[illegible]	8,91%	3,03%
13	[illegible]	42,11%	52,29%
14	[illegible]	51,72%	41,82%
15	[illegible]	85,48%	70,12%
	[illegible]		
16	[illegible]	37,01%	23,79%
17	[illegible]	65,70%	59,08%
18	[illegible]	13,79%	34,48%

ბანკი: სს "[illegible]"
თარიღი: 06.30.08

ცხრილი N5

	[illegible]	
1	[illegible]	
2	[illegible]	
3	[illegible]	
	[illegible]	
1	[illegible]	
2	[illegible]	
3	[illegible]	
4	[illegible]	
	[illegible] 1% [illegible]	
1	AG ZURIFIN AG	23,78%
2	სს "[illegible]"	75,00%
3	[illegible]	1,03%
	[illegible] 5% [illegible]	
1		
2		
3		
4		

დრო

ხელები ამერიკული და ხელები რუსული

საბჭოურ ხანაში არაერთგზის შეურისხავთ და აგრესორებად მოუნათლავთ მსოფლიოში წესრიგის დამყარების მოყვარული ამერიკელები. „ხელები შორს კუბისაგან!“, „ხელები შორს ჩრდილო კორეისაგან!“, „ხელებ შორს ვიეტნამისაგან!“ – აშშ-ს წინააღმდეგ მიმართული ეს მგზნებარე მოწოდებები მოსკოვში აგორდებოდა ხოლმე და მთელ საბჭოთა სივრცეში ქუხდა.

მაშინდელი ინტელიგენცია, მეცნიერების, ხელოვნების, ლიტერატურის წარმომადგენლები ამ იდეოლოგიური, „ლოზუნგური“ მოძრაობის აქტიური მონაწილენი გახლდნენ. ახლა კი იმპერიულად არცთუ დიდად შეცვლილი რუსეთის ინტელიგენცია

„მორცხვად“ დუმს, „ხელები შორს სუვერენული საქართველოსგანო“, არსად არ გაისმის „არშინით გაუზომავი“ ქვეყნის თვალუწვდენელ სივრცეზე. რუსეთისა, სადაც პოლიტიკურ ელიტასთან ერთად ამბიციური თუ ველიკოდერჟავული სულისკვეთებით გამოირჩევა გენერალიტეტი და ჟურნალისტიკაც კი.

ჩემი საფიქრალი კიდევ სხვა რამეცაა: რამდენი სახელგანთქმული ქართველია მარტო მოსკოვში თავმოყრილი, თვით მსოფლიო სახელამდე განთქმული – მკვლევარები (რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსებიძ, დასტაქრები, მოქანდაკეები, ესტრადის, ტელეეკრანის ვარსკვლავები. ნუთუ არ შეიძლებოდა კოლექტიურად ხელმოწერილი, ღია, საპროტესტო და „შემანამუსებელი“ წერილით მიმართვა დიმიტრი მედვედევისა და ვლადიმერ პუტინისადმი და ოკუპირებული სამშობლოს გამოსარჩლება, თუნდაც ამ მშობლიურ ქვეყანაში ბედოვლათი ხელისუფლება ეგულებოდეთ? ეს ხომ პატრიოტობის რაღაცა გამოვლენა, საქართველოსათვის რაღაცის გაკეთება იქნებოდა? ეგებ ასეთი წერილი არც ერთ რუსეთულ გაზეთს არ გამოექვეყნებინა, მაგრამ ინტერნეტი ხომ მაინც არსებობს?

თამაზ ებანოიძე

რეპლიკა

ზოგჯერ უპარგალკოდაც დაშავდების...

კარგია, რომ ჩვენს ენამზე პრეზიდენტს ზეპირად ლაპარაკის უნარი აქვს, ნაწერში იშვიათად იხედება. ცუდია, რომ სათქმელს ყოველთვის არ უფიქრდება, ვერ აკონტროლებს და ასე ხშირად მოსდის ლოგიკურ-აზრობრივი შეცდომები. ეგებ სჯობდა, რომ ვინმე მრჩეველთან შეჯერებული ტექსტებით გამოდიოდეს, თუმცა ვის დაუჯერებს!

ორიოდ ცინცხალი მაგალითის მოყვანა მინდა მისი 12 აგვისტოს ისტორიულ-ისტერიული გამოსვლიდან.

მერამდენედ დაგვაყვედრა – ჩვენ ავაშენეთ სკოლები, საავადმყოფოები, გზები, ბანაკები, სპორტული მოედნებიო (რომელთაგან ახლა ცოტა როდია ოკუპანტთაგან დანგრეულიძ... ეს რა დასაყვედრებელია – სახელმწიფო ასეთ ობიექტებს დიახაც უნდა აშენებდეს, ხელისუფლება ამის ვალდებულია. აი, ამდენი რეზიდენციაც რომ აიშენა, ავლაბრიან-ბოზოყვათიანა (მგონი ჯერ არც ერთი არ დაუნგრევიათ და მადლობა ღმერთსძ, ამდენი ფუფუნების ნებას რომ აძლევდა თავს ომამდეც გამათხოვრებულ ქვეყანაში, – ეს იმ მომენტში „დაავიწყდა“.

მეორე – ჩვენ ყველაფერს აღვადგენთ, ყველაფერს დავიბრუნებთ, ჩვენ კიდევ უკეთესს ავაგებთ ყველაფერსო, თანაც მთელი მსოფლიო დაგვეხმარებაო – იმ წამს იმაზე არ დაფიქრდა, რომ იმდენი სიცოცხლე ვეღარ აღდგება, იმდენი დაღუპული ვეღარ დაგვიბრუნდება და უამრავი ოჯახის ტკივილს ვერავითარი მეგობრების დახმარება ვეღარ უწამლებს. ისიც საკითხავია, გამოცხადებული მილიონობით „დამხმარე“ დოლარიდან ყველა საქმეს მოხმარდება?

ვაჰ, სოფელსა ჩვენსა და მისსა მამასახლისსა...

ლუკა გორგაძე

საეჭვო სტატისტიკა

ცხინვალმა დაღუპულთა რაოდენობა „დააკონკრეტა“

20 აგვისტოს, სამხრეთ ოსეთის არაღიარებული რესპუბლიკის ხელმძღვანელობამ დაღუპულთა რაოდენობა დააკონკრეტა. მათი განცხადებით, ქართული ჯარების მიერ სამხრეთ ოსეთის შტურმის შემდეგად 1 492 ადამიანი დაიღუპა.

არაღიარებული სახელმწიფოს ინფორმაციისა და ბეჭდვის კომიტეტის უფროსის ირინა გაგლოევას განცხადებით, საუბარია ცხინვალსა და მის შემოგარენში დაღუპულებზე.

ცოტა ხნით ადრე რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრო აცხადებდა, რომ სამხრეთ ოსეთში 1 600 ადამიანი დაიღუპა. იმ დროს, როცა საერთაშორისო ორგანიზაცია „Human Rights Watch“-ის წარმომადგენლები ამტკიცებდნენ, რომ ცხინვალში დაიღუპა არა ათასი, არამედ მხოლოდ ათობით ადამიანი, მოსკოვი კი საქართველოს ოსი ხალხის გენოციდში ადანაშაულებს.

– ჩვენ არ ვადასტურებთ ოფიციალური რიცხვს. ვვარაუდობთ, რომ საუბარია ათობით და არა ათასობით დაღუპულზე, – განუცხადა „ფრანს პრესს“ „Human Rights Watch“-ის წარმომადგენელმა ანა ნეისტატმა, რომელიც სამხრეთ ოსეთში იმყოფებოდა.

მისი განცხადებით, ეს პირველადი მონაცემები სამართალდამცველებმა ყველაზე დაზარალებულ რაიონებში ჰოსპიტალის მონაცემებისა და მოწმეების ჩვენებებზე დაყრდნობით გააკეთეს. მათი მონაცემებით, პირველ რიგში ეს არის ქალაქ ცხინვალის სამხრეთი, სამხრეთ-აღმოსავლეთი და ცენტრალური ნაწილი.

– ჩვენ ისევ გვესმის ოფიციალური განცხადება რამდენიმე ათას დაღუპულზე, ეს არასერიოზული და უპასუხისმგებლო განცხადებაა. ის ვერც იმის გარკვევაში დაგვეხმარება, სინამდვილეში რა მოხდა და ვერც სამართლიანობის აღდგენაში დაგვეხმარება, – განაცხადა ნეისტატმა.

ХО-ЭОВ-ЭЕО

უახლესი ტექნოლოგიები

ჰაილიში

ალტერნატივა ქართულ ბაზარზე

ლარის ტიპის საყინულე მაციევარი. გასაწევი შუშებით. 400-750 ლიტრი მოცულობის

ევრო სტანდარტი
სრული კომპლექტაცია

მოდელი	ზომა			ელ. ენერგიის მოხმარება	კალათების რაოდენობა
	სიგრძე	სიგანე	სიმაღლე		
შ -108	660	578	977	1.2კვ/24სთ-ში	1
შ -168	1020	585	930	1.3კვ/24სთ-ში	2
შ -218	1100	605	965	1.6კვ/24სთ-ში	2
შ -278	1250	960	950	2.0კვ/24სთ-ში	3
შ -528	1705	745	990	3.8კვ/24სთ-ში	5
შ -668	1980	830	1040	5.0კვ/24სთ-ში	5

მისაღები ფასები. საგარანტიო მომსახურება

ჩვენი მისამართია: თბილისი, კედიას 15 (ყოფილი კახოვკა, დიდუბეში)
ტელ: 35-20-50. 35-60-78

ელ-ფოსტა: tsikara@mail.ru; tsikara@yahoo.com

რეკლამა
„საქართველოს რესპუბლიკაში“
98-65-87;
899 32-85-76.
კოსტავას

კადრი

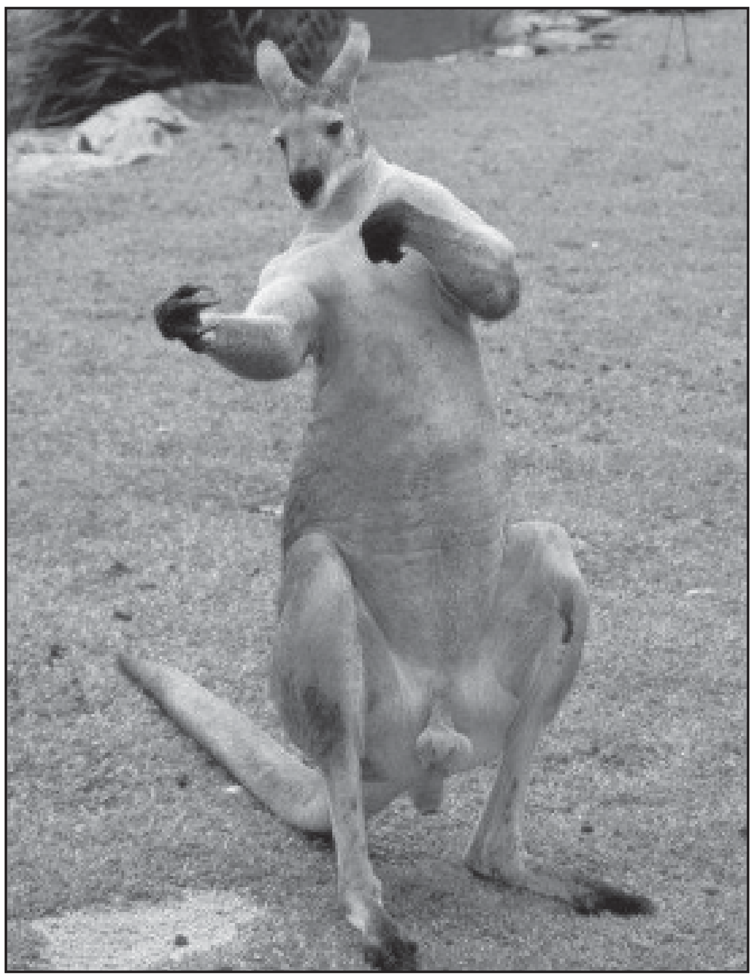

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
კოსტავას ქ. № 12.

გამომცემლები:
შპს „თანადგომა -1-გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“ (დავით აღმაშენებლის 150. ტ: 899 79-76-79)
შპს „ახალი საუკუნის“ დამფუძნებლები
აიწყო და დაკაბადონდა გამომცემლობა „მაქსიმუმში“. 95-11-92
იბეჭდება „კოლორში“ (რკინიგზის ჩიხი, № 20)

მთავარი რედაქტორი
ალეკო ასლანიშვილი
98-65-87; 899 56-81-86

პასუხისმგებელი რედაქტორები:
გურამ გოგიაშვილი 899 53-76-16;
რუსლან რუსია 899 17-21-21;
სპარტაკ ძოწულია 899 36-00-35
პასუხისმგებელი მდივანი
მამუკა ვაშაკიძე 899 74-90- 07

ინდექსი 66434

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით. ავტორთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.